

Op te bergen
in de band van
17 maart 2004

*de leden van de commissie wordt
verzocht hun eventuele opmerkingen
binnen acht dagen na ontvangst aan
de commissiegriffier mede te delen.*

Verslag

---

van de vergadering van de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie

---

gehouden op 25 februari 2004

INHOUD

Opening	2
Mededelingen	2
Vaststelling agenda	2
Verslag vergadering 21 januari 2004	2
Ingekomen stukken	2
IPO-aangelegenheden	2
Notitie "Social Return"	2
Nota Europastrategie	4
Financiële verordeningen Drenthe 2004	7
Voortgang <i>pro</i> ^{BIS}	16
Marketing en promotie van het toeristisch- recreatief product Drenthe	18
Wijziging RvO voor PS en statencommissies	28
Follow-up discussie Statenagenda	30
Sluiting	32
Toezeggingen	33

STATENCOMMISSIE BESTUUR, FINANCIËN EN ECONOMIE

Verslag van de vergadering van de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie, gehouden op 25 februari 2004 in het provinciehuis te Assen.

Aanwezig:

H. Zomer (CDA, voorzitter)
H. Baas (ChristenUnie)
W.A.R. Boer (PvdA)
H.C.E. Boerland (VVD)
L. Bomhof (VVD)
A.H.J. Dohle (VVD)
J.W.M. Engels (D66)
H. Holman (CDA)
A. Huizing (PvdA)
J. Langenkamp (GroenLinks)
H.P.K.M. Looman (PvdA)
mevrouw A.H. Mulder (CDA)
mevrouw N. Nieuwenhuizen (OPD)
J.G. van Pijkeren (Fractie de Jong)
E.A. Rougoor (PvdA)
E.R. Veenstra (PvdA)
mevrouw G. de Vries-Leggedoor (CDA)
A. Wendt (ChristenUnie)
G. Wieringa (Drents Belang)

Voorts aanwezig:

Joh. Dijks (VVD, gedeputeerde)
J.H. Schaap (PvdA, gedeputeerde)
S.B. Swierstra (VVD, gedeputeerde)
mevrouw I.M. Rozema (statengriffier)
mevrouw J. Stapert (commissiegriffier)

Met kennisgeving afwezig:

K.N. Blanksma (GroenLinks)
J.P. Sluiter (D66)

1. Opening

De VOORZITTER opent de vergadering om 14.07 uur en zegt verheugd te zijn dat de heer Van Pijkeren weer aanwezig is.

2. Mededelingen

De VOORZITTER deelt mee dat de woordvoerders onderwijs en kennisinfrastructuur zijn uitgenodigd de vergadering van de Statencommissie Cultuur en Welzijn van 24 maart bij te wonen en daar hun inbreng te leveren, omdat in die vergadering het onderwerp de provinciale onderwijs- en kennisinfrastructuur zal worden behandeld.

De heren Blanksma en Sluiter zijn wegens ziekte afwezig.

De heer Looman zal de vergadering tussentijds enige tijd verlaten om zijn vrouw in het ziekenhuis te bezoeken. Hij verzoekt de heer Looman zijn vrouw de groeten van de commissie over te brengen.

3. Vaststelling van de agenda

De agenda wordt conform het ontwerp vastgesteld.

4. Verslag vergadering 21 januari 2004

De heer WIERINGA wijst op een typefout in de laatste zin van zijn bijdrage op pagina 36. Het woordje "draagt" moet door "vraagt" vervangen worden.

De VOORZITTER zegt dat die wijziging zal worden aangebracht.

Vervolgens wordt het verslag conform het ontwerp vastgesteld.

De VOORZITTER deelt naar aanleiding van de lijst met toezeggingen mee dat het Presidium in zijn eerstvolgende vergadering zal spreken over de benoeming van leden van de externe Awb-commissie. Verder is het verhaal over het burgerinitiatief in voorbereiding.

De staten hebben inmiddels de resultaten van Parkmanagement I ontvangen en hebben op 28 januari een brief ontvangen met de stand van zaken van de reserve Flexibel beleid.

De heer SCHAAP zegt dat ook de andere toezeggingen nog zullen worden nagekomen.

5. Ingekomen stukken

De commissie besluit conform het voorstel.

6. IPO-aangelegenheden

De VOORZITTER wijst op de brief van de voorzitter van de staten met een voorstel voor de werkwijze ten aanzien van de algemene ledenvergadering van het IPO.

Hij constateert dat de commissie met dit voorstel instemt.

7. Notitie "Social Return"

De heer WIERINGA wijst erop dat de fracties van de VVD en D66 met de voorstellen die zij hebben gedaan, er blijk van hebben gegeven voorstander te zijn van maatregelen om jongeren aan een baan te helpen. Drents Belang steunt deze initiatieven. Alle maatregelen die kunnen leiden tot integratie van jongeren op de arbeidsmarkt moeten benut worden. Maar ook het aantal ouderen dat werkloos raakt, neemt fors toe, met alle negatieve gevolgen voor de samenleving vandien. Het college heeft dit jaar € 10 miljoen beschikbaar voor projecten die werkgelegenheid opleveren. Daarnaast zou de provincie met voorwaarden-scheppende maatregelen, die geen geld kosten, kunnen helpen de neerwaarts gerichte spiraal om te buigen.

Drents Belang is nagegaan hoe wordt omgegaan met het fenomeen terugkeer naar de werkvloer, ofwel social return, en of eventueel met een protocol kan worden bijgedragen aan een versnelde integratie op de arbeidsmarkt. Gebleken is dat zowel in de provincie als in de gemeenten zo'n protocol kan worden toegepast.

Drents Belang heeft de mogelijkheden samengevat in de Richtlijnen Protocol Social Return. Uitgangspunt is dat de provincie Drenthe door middel van dit protocol dwingende voorwaarden kan scheppen. Dit protocol zou, wanneer de provincie Drenthe opdrachtgever is, standaard moeten worden opgenomen in de voorwaarden en richtlijnen binnen aanbestedingsprocedures en de daarbijbehorende voorschriften. Omdat de provincie Drenthe op korte termijn verschillende grote werken heeft aan te besteden zou het protocol als

pilot kunnen dienen. Na evaluatie kan besloten worden of het wenselijk is het protocol uit te breiden dan wel aan te passen.

Via zijn Europese contacten is Drents Belang gebleken dat ook in een Europese aanbesteding de sociale aspecten kunnen worden meegenomen. Er zijn publicaties die inzicht in deze mogelijkheden verschaffen.

Namens de mensen die nu nog aan de kant staan, hoopt spreker dat de commissie het college opdracht wil geven het voorstel uit te werken tot een werkbaar stuk, dat na vaststelling ervan door de staten, onderdeel kan zijn van het integratiebeleid.

De heer DOHLE zegt dat het te bereiken doel de sympathie van zijn fractie heeft, maar de wijze waarop Drents Belang dat wil bereiken, niet. Dat er initiatieven zijn om voor jongeren werkgelegenheid te creëren, betekent niet dat er geen initiatieven zijn voor de midden en oudere groep. In de laatstgehouden vergadering van het Samenwerkingsverband Noord-Nederland (SNN) is een dergelijk initiatief nog uitvoerig aan de orde geweest, terwijl enkele commissievergaderingen geleden zowel de fractie van de PvdA als die van GroenLinks hebben voorgesteld een Drentse variant op de verdwenen ID-banen te ontwikkelen. Spreker meent dat de provincie al eens is overgegaan tot het uitschrijven van aanbestedingen inclusief leerbanen. Wat is de ervaring hiermee? Het voorstel van Drents Belang komt neer op een enorme U-bochtconstructie die loopt langs allerlei regelgeving- en controleprocedures, wat vooral werk geeft voor de ambtelijke organisatie en de boekhoudafdeling van bedrijven. Wat is de meerwaarde hiervan, als bedrijven de meerkosten hiervan in het aanbestedingsbedrag verwerken? De VVD kiest gewoon voor de rechte lijn. Hij hoort graag van de PvdA en GroenLinks hoe het met hun voorstel staat.

Drents Belang, dat altijd kritisch is als het gaat om werkzaamheden in dit huis, zou eens moeten nagaan hoeveel werk hun voorstel betekent. Ook de stroom van schriftelijke vragen van die fractie doet geen recht aan de kritiek die er wel eens op de inzet binnen dit huis is.

De heer WIERINGA zegt dat de schriftelijke vragen niets met dit voorstel te maken hebben. Het gaat nu om een protocol voor terugkeer naar de werkvloer en dat hoeft niet veel te kosten: het

Centrum voor Werk en Inkomen (CWI) beschikt over alle gegevens en daarvan kan gebruik worden gemaakt.

De heer DOHLE wijst erop dat het protocol nogal wat regelgeving en controle voorschrijft.

De heer LOOMAN vindt het een sympathiek voorstel, omdat het beoogt werklozen weer aan de slag te krijgen. Om die reden is de fractie van de PvdA ook met de ID-banen aan de slag gegaan. De staten zullen het voorstel van de PvdA over een maand of twee ontvangen.

Al is het voorstel sympathiek, er wordt zoveel regelgeving aan gekoppeld en het is zo tot in de finesses uitgewerkt dat sprekers fractie er niet mee instemt. Alles wat wordt aanbesteed is zo divers, dat het niet allemaal in de voorgestelde richtlijnen kan worden gevat.

De provincie kan bij de aanbesteding wel met dit instrument rekening houden en zou ook eens verantwoording hierover moeten afleggen, maar het voorliggende protocol betekent een overkill aan regelgeving voor een op zich sympathiek doel.

De heer HOLMAN is het met de heer Looman eens.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN is het met de eerdere sprekers eens dat het voorstel veel overleg en bureaucratie betekent. Kunnen bedrijven overigens wel verplicht worden via zo'n protocol te handelen? Kan het niet beter op vrijwillige basis, zoals indertijd bij het jongerenproject is gebeurd? De voorgestelde uitvoering vindt spreekster nogal omslachtig, al blijft het natuurlijk sympathiek te proberen ouderen weer aan werk te helpen.

De heer BAAS zegt dat ook zijn fractie het doel sympathiek vindt, maar dat het voorliggende protocol een overkill aan regelgeving en bureaucratie betekent. Is bovendien de bouw wel de meest geschikte bedrijfstak om ouderen weer aan werk te helpen? De meeste ouderen in die bedrijfstak haken immers af.

De heer WIERINGA wijst erop dat de basis van het voorstel is de integratie van jongeren. Bovendien kan het protocol zo worden aangepast, dat het een werkbaar stuk wordt. Te veel aan regelgeving kan geschrapt worden.

De VOORZITTER stelt vast dat de commissie veel sympathie heeft voor de doelstelling van het voorstel, maar de voorgestelde weg te omslachtig en te ingewikkeld vindt. Hij constateert weinig steun voor het voorstel.

De heer WIERINGA wijst erop dat met alleen roepen dat jongeren aan werk moeten worden geholpen en dat het een sympathiek voorstel is, niets wordt opgelost. Voor de jongeren die aan de kant staan en de ouderen die uit de boot vallen, is dit jammer. Hij roept de fracties op tot een werkbare oplossing te komen.

De heer DOHLE meent dat de heer Wieringa nu doel en middelen door elkaar haalt. Het doel is prima, maar het middel is gewoon niet goed. Het project dat over een maand of twee wordt voorgesteld, zal een veel directer middel zijn.

De heer WIERINGA heeft er geen moeite mee zijn voorstel aan te passen.

De heer LOOMAN merkt op dat ook zijn fractie de doelstelling onderschrijft, maar het voorgelegde protocol afwijst. Er zijn andere middelen met minder bureaucratie om de doelstelling te verwezenlijken.

De heer LANGENKAMP is het met de heer Looman eens. Om niet de indruk te wekken dat college en staten helemaal niets aan deze doelstelling doen, vraagt hij hoe het college hierover denkt.

De heer SCHAAP is het helemaal eens met degenen die zeggen dat dit niet het middel is om het doel te bereiken. Bij aanbestedingen kan soms gewezen worden op de mogelijkheid van leerlingbouwplaatsen en bij geschikte projecten gebeurt dat ook. Er wordt gewerkt aan het uitbreiden van het aantal leerlingbouwplaatsen en dat is een veel effectiever middel. Dit is absoluut een onderdeel van de programmaliijn werk, kennis en onderwijsinfrastructuur.

8. Nota Europastrategie

De heer BOER wijst erop dat ook in Noord-Nederland de werkgelegenheid in rap tempo afneemt. Daarom moet alles in het werk

worden gesteld om werkgelegenheidsbevorderende voorwaarden te scheppen.

De PvdA heeft in haar algemene beschouwingen aandacht gevraagd voor het vele geld dat in Europa blijft liggen en heeft toen overwogen een motie in te dienen om een task force in Drenthe in te stellen. In die task force zouden gemeenten, provincie, CWI en Uitvoering Werknemersverzekeringen (UWV) zitting moeten hebben en die task force zou tot taak moeten hebben aanbevelingen te doen hoe de kansen die het Europees Sociaal Fonds (ESF) met name op het gebied van omscholing en dus werkgelegenheid biedt, benut kunnen worden.

Is de werkwijze die in de nota wordt voorgesteld toereikend om het optimale resultaat te bereiken? Het SNN zet er breed op in zoveel mogelijk fondsen aan te spreken, maar als het gaat om geld dat rechtstreeks naar Drenthe gaat, blijven de resultaten achter. De successen worden vooral bij grensoverschrijdende projecten geboekt. Het binnenhalen van gelden is een tijdrovende en kostbare aangelegenheid. Is het bedrag dat Drenthe krijgt wel in verhouding met de energie die in het verkrijgen ervan wordt gestoken?

De toetreding van tien landen tot de Europese Unie biedt weinig perspectief voor Drenthe als het om de te verdelen gelden gaat. Na 2006 zullen de financiële middelen uit de Europese fondsen aanzienlijk dalen.

Daarom de volgende vragen.

- Waar kan de provincie Drenthe zich naast het SNN in Europa op richten? Het gaat dan met name om het aanspreken van fondsen.
- Moet de provincie zelf nog beleid ontwikkelen?
- Vindt Drenthe de nota volledig en hoe wordt gedacht over de daarin beschreven strategie?
- Wat kan de Europastrategie voor Drenthe opleveren?
- Komen ook de sociale aspecten in de nota naar voren?
- Is het instellen van een task force een optie?

De heer HOLMAN merkt op dat de heer Boer wel veel vragen stelt, maar niet aangeeft hoe hij er zelf over denkt en wat zijn verwachtingen zijn. Dit punt is toch niet zonder reden op de agenda gezet?

De heer BOER zegt dat de reden waarom de PvdA om agendering van de nota heeft gevraagd is dat de financiële middelen na 2006 opdrogen. Daarom moet gekeken worden naar andere manieren om geld naar deze regio te krijgen. De nota wijst wel een richting, maar die loopt langs zeer veel wegen. Het feit dat 26 pagina's nodig zijn om de betekenis van alle afkortingen uit te leggen, is toch veelzeggend. De nota is goed, maar de PvdA wil meer.

De heer HOLMAN vraagt wat dit meer is en wat de PvdA van het college verwacht. Het moet verder gaan dan het alleen stellen van vragen.

De heer BOER zegt dat de vragen gewoon deel van het geheel uitmaken.

De heer HOLMAN zegt dat zijn fractie met de PvdA van mening is dat er meer mogelijk is dan tot nu toe gebeurt en dat daarom vooral de middelen die er nu zijn, benut moeten worden. Het blijkt dat de regio gewoon mogelijkheden laat liggen. Het college moet maximale inzet plegen om projecten binnen te halen.

De heer ENGELS meldt dat zijn fractie moeite heeft gehad om greep te krijgen op het doel dat de PvdA met haar verhaal had. De eerste indruk was dat de PvdA behoefte had aan extra informatie over de rol van de Europese fondsen in het regionaal en provinciaal beleid, omdat de Europastrategie toch vooral een SNN-punt is. De discussie over het rendement van de inspanningen in Europa moet dan ook primair in het SNN gevoerd worden.

Vandaag zijn echter twee aapjes uit de mouw gekomen. Het eerste aapje, of het Drentse rendement wel voldoende is, klonk spreker heel Fries, dus negatief, in de oren. Binnen de noordelijke samenwerking heeft D66 zich altijd verzet tegen het "kruidenieren", een handelwijze die komt uit het Friese.

Het tweede aapje - en dit aapje is vanuit de achtergrond van de PvdA beter te begrijpen - is dat de Europese middelen vooral benut moeten worden voor allerlei sociale dingen. Die zijn niet onbelangrijk, maar vanuit Europees perspectief zijn daarvoor allerlei programma's en structuurfondsen, waarvan het Noorden en ook Drenthe behoorlijk veel nut heeft.

Spreker kan zich wel iets voorstellen bij de oproep aan het college om in SNN-verband te bekijken of Drenthe wel optimaal rendement haalt uit de mogelijkheden van Europa, zonder dat hij uitspreekt dat het college op dit punt faalt.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN wijst erop dat de regelgeving soms niet helder is, waardoor het voorkomt dat geld wordt uitgegeven, dat later via de aangevraagde subsidie niet terugkomt. Er zal hard gewerkt moeten worden om op korte termijn de regelgeving verbeterd te krijgen, want op dit moment is de bureaucratie in Europa enorm.

De heer BOMHOF is het eens met de woorden van de heer Engels over het rendement en de sociale doeleinden. Hij deelt ook diens mening dat de discussie vooral in het SNN moet worden gevoerd.

Als de staten toch nog vragen hebben, zou de heer Michel misschien eens kunnen komen uitleggen wat de bestaande en nieuwe mogelijkheden zijn en wat de consequenties kunnen zijn van het feit dat in 2006 tien nieuwe landen toetreden. Daarna kan worden bekeken of het SNN misschien moet worden opgedragen een studie te doen.

De heer WIERINGA leest op pagina 18 van de nota dat al veel werkzaamheden zijn verricht en dat, hoewel elke SNN-provincie een eigen intern traject heeft gekozen op basis van de eigen organisatie, eigen prioriteiten en eigen tempo, de doelen dezelfde zijn. Drents Belang vindt dit een verspilling van tijd en geld en roept het college op deze werkzaamheden onder de vlag van het SNN te brengen. Op die manier wordt eenheid uitgestraald en worden kosten bespaard.

Tot eind 2006 kunnen nog projecten worden ingediend en Drents Belang roept de bedrijven op dit tijdig te doen en geen gelden voor het Noorden verloren te laten gaan.

Op pagina 26 staat dat de provincie Groningen financiering heeft verworven voor enige projecten in het kader van het Initiatief Equal, zoals neergelegd in de nota Groningen, goed in banen. Het betreft een tot nu toe niet onder verantwoordelijkheid van het SNN vallende activiteit. Hiermee wordt een verkeerd signaal afgegeven met betrekking tot de eenheid die het Noorden is.

De Nederlandse provincies en gemeenten zijn ieder met zes zetels in het Comité van de Regio's

vertegenwoordigd. Het SNN beschikt over een zetel en heeft twee plaatsvervangers. Hoe zal de verdeling van de zetels na de uitbreiding van de EU zijn?

De heer SWIERSTRA is het met de heren Engels en Bomhof eens dat de eigenlijke discussie in het SNN moet worden gevoerd. Dit ontslaat het college echter niet van zijn plicht om er voor Drenthe zoveel mogelijk uit te halen. Met betrekking tot de fondsen heeft Noord-Nederland de afgelopen jaren goed gescoord en is er geen aanleiding voor de veronderstelling dat Noord-Nederland in dit opzicht fundamenteel afwijkt van de andere provincies. Maar soms zijn dingen afhankelijk van toevalligheden als welke projecten er zijn, geografische omstandigheden en dergelijke. Eurocommissaris Barnier heeft onlangs enkele voorstellen gedaan en op basis daarvan kan voorzichtig geconstateerd worden dat Nederland toch weer in aanmerking komt voor een behoorlijk deel van de fondsen uit verschillende Europese potten. De toetreding van nieuwe lidstaten en de uitspraak van de commissie dat een groot deel van de middelen naar de arme lidstaten moet gaan, heeft hierin geen verandering gebracht. Deze nieuwe middelen kunnen gebruikt worden om maatregelen die gericht zijn op het wegwerken van de relatieve achterstand van Noord-Nederland ten opzichte van de economische kerngebieden van Europa te cofinancieren. De komende tijd zal gelobbyd worden om van het Nederlandse deel voldoende naar Noord-Nederland te krijgen en zullen zodanige programma's worden gemaakt dat de middelen ook effectief weggezet kunnen worden. Het SNN is daarbij gehouden aan wat is afgesproken op de conferenties van Gothenburg en Lissabon; het heeft onder andere te maken met de duurzaamheid van projecten. Maar uit de discussies in de Conference of Peripheral and Maritime Regions (CPMR) en het Comité van de Regio's blijkt dat het SNN-beleid aardig spoort met wat daar is afgesproken.

Als het gaat om het uitputten van de middelen loopt Noord-Nederland en dus ook Drenthe in Nederland voorop. Het Rijk beoordeelt dit ook positief.

Als het om het sociale aspect gaat, komt het ESF in beeld en het blijkt in heel Nederland buitengewoon moeilijk om de ESF-middelen weg te zetten. Dat heeft te maken met de voorwaarden van

Brussel maar ook met de structuur die Nederland voor het wegzetten van die middelen heeft gekozen. Afgelopen najaar is met het kabinet onderhandeld over een steviger rol van de provincie en de discussie daarover loopt nog. De voorstellen met betrekking tot leerbanen zijn allemaal pogingen om de ESF-problematiek hanteerbaar te maken.

Gaat het bij Europa dan alleen om geld en fondsen? Natuurlijk zal op de bekende fondsen ingezet blijven worden, waarbij fondsen als INTERREG leiden tot grensoverschrijdende projecten, omdat die fondsen daarvoor bedoeld zijn. Die fondsen zijn enerzijds bedoeld om in de grensgebieden de economische en sociale situatie te verbeteren en anderzijds om een basis te bieden voor Europese eenwording. Drenthe blijft inzetten op de grote INTERREG-programma's, bijvoorbeeld op het terrein van water. De staten zullen hierover binnenkort nadere informatie ontvangen. Eind dit jaar moeten voorlopige voorstellen worden ingediend. De Europese kaderrichtlijn water heeft grote implicaties voor heel Nederland. Het lijkt spreker niet wenselijk hiervoor afzonderlijk beleid te ontwerpen, want het Drentse beleid is uitgangspunt. Het gaat ook niet om meer beleid maar om meer uitvoering.

De komende tijd zal wel geprobeerd worden extra in te zetten op de zogenaamde communautaire initiatieven, de kleinere, heel doelgerichte speciale fondsen, maar de provincie is hierbij afhankelijk van de projecten die door de samenleving of de gemeenten worden ingediend. Vooral de heer Schaap is druk doende die projecten zoveel mogelijk handen en voeten te geven.

Het grote aantal pagina's in de nota waarin de afkortingen worden verklaard zijn als service aan de statenleden opgenomen. Zij krijgen daarmee een indruk van wat er allemaal is en waarin Drenthe deelneemt. Voor het college dient die lijst als een spiegel om nut en rendement af te wegen. Zo is Noord-Nederland twee jaar geleden uit de vergadering van de Regio's in Europa gestapt, omdat daar hetzelfde gebeurde als in de CPMR, waarvan Noord-Nederland verplicht lid is vanwege zijn lidmaatschap van de North Sea Commission. Het college zal blijven letten op de verhouding tussen de inzet van het personeel en de vergaarde middelen. Steeds blijkt dat de verwervingskosten maar een fractie zijn van de bedragen die binnengehaald worden en daarom moet hier zeker mee doorgegaan worden.

Er wordt druk gewerkt aan het Europa-proof maken van de provinciale organisatie. Zo komt er in de loop van het voorjaar een geactualiseerd aanbestedingsbeleid en wordt gewerkt aan een website voor Europa-informatie, die gelinkt wordt aan de bestaande website. Daarin zal ook aandacht zijn voor de aanstaande Europese verkiezingen en het voorzitterschap van Nederland van de EU. Er wordt gediscussieerd over de Trans Europese Netwerken (TEN), bijvoorbeeld in het kader van de Zuiderzeelijn en de positie van transportassen vanuit het Langman-traject. In het kader van de Nieuwe Hanze Interregio (NHI) wordt getracht de Hanse Passage als hart van de NHI verder vorm te geven. De milieuc commissie van de NHI functioneert ook adequaat; zo heeft gedeputeerde Edelenbosch besprekingen gevoerd over de afvalverbrandingsinstallatie (AVI) in Coevorden.

Spreker ontraadt het in het leven roepen van een nieuwe task force, want het Noorden is al op vele fronten actief. De resultaten hiervan krijgen de staten via de normale beleidsterreinen voorgelegd.

TWEEDE TERMIJN

De heer BOER zegt dat het zijn fractie er vooral om gaat dat zoveel mogelijk Europese gelden naar het Noorden komen.

Met betrekking tot de opmerking over de "Friese" stijl, erkent hij dat Drenthe zich geïmmiteerd heeft aan het SNN, maar daarom niet al te bescheiden hoeft te zijn.

Het idee van de VVD om de heer Michel een voorlichtingsbijeenkomst te laten verzorgen, spreekt de PvdA aan.

In een later stadium komt de fractie met een voorstel dat ook betrekking heeft op de ID-banen.

Mevrouw MULDER lijkt het zinvol dat PS een afschrift krijgen van de informatie die het algemeen bestuur (AB) van het SNN krijgt. Aan de hand van die informatie kunnen de fracties bepalen of bepaalde zaken voor Drenthe nog meer aandacht behoeven.

De heer WIERINGA steunt het voorstel van mevrouw Mulder.

In het rapport staat dat iedere provincie intern met een project bezig is. Kunnen die werkzaamheden

niet gebundeld worden, waardoor het Noorden naar buiten toe sterker overkomt?

De heer SWIERSTRA zegt dat dit zal neerkomen op het opheffen van de afzonderlijke provincies.

De heer WIERINGA wijst erop dat op pagina 18 staat dat elke provincie afzonderlijk met projecten bezig is. Zijn vraag is of het niet verstandiger is gezamenlijk op te trekken.

De heer SWIERSTRA zegt dat het antwoord "nee" is. Er wordt al zoveel gezamenlijk opgetrokken dat een stap verdergaan neerkomt op het opheffen van de provincies. En dat lijkt hem nu juist niet de eerste prioriteit van Drents Belang.

De heer WIERINGA zegt alleen te pleiten voor het meer samen optrekken. Dat werkt kostenbesparend en maakt naar buiten toe een sterkere indruk. Groningen heeft nu afzonderlijk iets binnengehaald, maar eigenlijk had dat in SNN-verband moeten gebeuren.

De heer SWIERSTRA zegt in antwoord op de vraag van mevrouw Mulder dat de staten alle informatie krijgen die er maar beschikbaar is.

Mevrouw MULDER zegt dat het gaat om informatie over de voortgang van de werkzaamheden in SNN-verband. Die informatie zou ook per e-mail gegeven kunnen worden.

De heer SWIERSTRA wijst erop dat de informatie die naar het AB gaat, beschikbaar is voor alle statenleden.

De heer ENGELS merkt op dat elke fractie vertegenwoordigd is in het AB en dus over alle informatie kan beschikken.

De VOORZITTER stelt vast dat de fractie van de PvdA eventuele acties koppelt aan haar voorstel met betrekking tot de ID-banen.

(De heer Swierstra verlaat de vergadering.)

9. Statenstuk 2004-107, Financiële verordeningen Drenthe 2004

De heer BOERLAND vindt de voorstellen en de toelichting daarop duidelijk. Het is goed om duide-

lijke regels en afspraken te hebben, maar dan moet er ook voor gezorgd worden dat zowel door GS als PS die regels worden nageleefd en de afspraken worden nagekomen. Discussies als die welke in het recente verleden over de intensiveringsgelden zijn gevoerd, moeten niet meer voorkomen.

De heer ENGELS merkt op dat hem niet duidelijk is wat de discussie over de drie voorliggende verordeningen te maken heeft met de discussie over de reikwijdte van het budgetrecht. Kan de heer Boerland dit verband toelichten?

De heer BOERLAND wijst erop dat als de voorliggende voorstellen worden aangenomen, het college voorstellen voor intensivering van het beleid niet meer op de manier kan presenteren als het in de brief van 18 september heeft gedaan.

De heer ENGELS zegt dat de heer Boerland nu appels met peren vergelijkt. Als het college in het vervolg niet meer een begroting indient en vervolgens de echte begroting laat volgen in een brief, dan zal een discussie als die over de brief van 18 september niet meer voorkomen. Maar de conclusie kan niet zijn dat zulke heldere afspraken zijn gemaakt over financieel beheer, controle en interne toetsing dat een discussie over deze punten niet meer mogelijk is. Het verhaal over de intensiveringsgelden had puur betrekking op hoe daar in de begroting mee omgegaan wordt en op de omvang en betekenis van het budgetrecht van de staten.

De heer BOERLAND deelt mee dat zijn fractie op het vierde lid van artikel 9 van de Financiële verordening een wijzigingsvoorstel wil indienen. Het voorstel van het college is de apparatuur in vier jaar af te schrijven en de programmatuur in zes jaar. Maar als Drenthe de pretentie heeft voorop te lopen dan moet in ieder geval de automatiseringapparatuur up to date zijn en dan moet de afschrijvingstermijn korter zijn. Het voorstel van het college betekent op korte termijn wel een bezuiniging, maar als de achterstand later moet worden ingelopen, is de provincie waarschijnlijk veel duurder uit. De VVD stelt voor zowel de apparatuur als de programmatuur in vier jaar af te schrijven.

Spreeker neemt aan dat er over de Noordelijke Rekenkamer goed overleg is geweest met de

andere provincies. Stemt de inhoud van de verordeningen overeen met wat over de Rekenkamer is afgesproken?

De heer LANGENKAMP stemt in met de voorliggende Financiële verordening. Hij is met de heer Engels van mening dat de voorliggende verordeningen en de discussie over de intensivering van het beleid niets met elkaar te maken hebben. Het zou jammer zijn wanneer de goedkeuring van deze verordeningen betekende dat een discussie als die over de brief van 18 september niet meer zou mogen plaatsvinden.

De heer WIERINGA wijst er naar aanleiding van artikel 15 van de Financiële verordening op dat in statenstuk 2003-51 is toegezegd om op zijn laatst in oktober 2003 een beleidsnota op het punt van inkoop en aanbesteding aan de staten aan te bieden. Tot op heden is die toezegging niet nagekomen en spreker dringt erop aan hiermee snelheid te betrachten.

De heer ENGELS deelt mee dat het pakketje verordeningen in zijn fractie goed is gevallen. Hiermee wordt het de staten mogelijk gemaakt tot een wat meer beleidsmatig financieel beheer te komen, tot een betere controle en tot het aangeven van de hoofdlijnen waarlangs het financiële beleid moet worden gevoerd. Hopelijk leidt dit uiteindelijk tot een transparant provinciaal beleid en een stukje publieke verantwoording. Sprekers fractie wil de voorliggende voorstellen niet vergelijken met allerlei modelverordeningen, omdat het om een groeimodel gaat. Met het voorliggende pakket moet van start worden gegaan en werkende weg moet tot een heldere rolverdeling tussen staten en college worden gekomen. De Financiële verordening kan wellicht op drie punten nog wel wat worden aangescherpt. In een heel vroege versie van artikel 2 was opgenomen dat uitgaven van het college boven € 100.000,-- eerst aan PS zouden moeten worden voorgelegd.

Mevrouw DE VRIES merkt op dat de grens f 50.000,-- was.

De heer ENGELS constateert bij zichzelf een onverwachte royaalheid ten opzichte van het college. Is het niet goed weer een dergelijke grens te stellen?

De interne controle waarvan in artikel 5 sprake is, heeft betrekking op de rechtmatigheid. Spreker mist de bepaling dat de resultaten van alle goede dingen die in dat artikel zijn genoemd, aan de staten worden meegedeeld.

In het vijfde lid van artikel 6 wordt melding gemaakt van de bevoegdheid van GS tot subsidieverstrekking en vaststelling zoals bedoeld in de Algemene subsidieverordening Drenthe. Over welke bevoegdheidsverdeling gaat het daarbij exact - er is een nieuwe subsidieverordening in de maak - en is het vanuit het perspectief van de staten niet handig een terugkoppelingsmoment in te bouwen? De algemene regel is dat bij ingrijpende besluiten GS vooraf het gevoel van de staten moeten vragen en die regel zou ook hierbij moeten gelden. Bij privaatrechtelijke handelingen als aankopen, verkopen, investeringen en waarborgen van leningen en garanties boven een bepaald bedrag - bijvoorbeeld € 100.000,- - zou het goed zijn wanneer GS eerst het gevoel van PS peilden.

Mevrouw MULDER vindt het opvallend dat wel is aangegeven waarom de verordeningen moeten worden gewijzigd, maar dat niet is aangegeven welke wijzigingen dan moeten worden aangebracht en op welke punten de verordeningen van elkaar afwijken. Misschien kan bij de aanstaande wijziging van de subsidieverordening wel zo'n opsomming worden gegeven.

In het vierde lid van artikel 2 van de Financiële verordening staat dat GS indicatoren vaststellen. Bij de begrotingsbehandeling is per amendement voorgesteld ook PS dit te laten doen. Dat amendement is toen overgenomen. Hoe denkt het college over een wijziging van artikel 2, vierde lid, in deze zin? Wellicht dient het CDA in de statenvergadering op dit punt een amendement in.

De toelichting op artikel 2, zevende lid, roept de vraag op hoe groot naar de mening van GS de reserve voor onvoorzien moet zijn.

Spreekster onderschrijft de vraag van de heer Engels met betrekking tot artikel 5. Ook het CDA ziet graag dat de resultaten van de interne controle aan PS worden meegedeeld.

Het CDA steunt het voorstel van de fractie van de VVD met betrekking tot de afschrijvingstermijn voor automatiseringsprogrammatuur.

Het college stelt in artikel 10 voor om, vanwege het vele werk, eens per vier jaar een Nota reserves en voorzieningen op te stellen. Het CDA vindt

dat te weinig en heeft het liefst dat dit ieder jaar gebeurt.

Bij de behandeling van statenstuk 2003-63 is gesproken over de managementletter. Van een medewerker van de provincie Drenthe heeft spreekster destijds gehoord dat nog zou worden bekeken op wat voor manier de staten inzage daarin zouden kunnen krijgen. Hoever is dit proces gevorderd? Kan dit misschien ook in de Controleverordening opgenomen worden?

Hoe worden de staten over het onderzoeksplan waarvan in artikel 2 van de Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid sprake is, geïnformeerd? Is dat mondeling, of schriftelijk of op beide manieren?

De heer BAAS vraagt of, wanneer de Financiële verordening een jaar eerder gereed zou zijn vastgesteld, het college zijn brief van 18 september wel had geschreven. Als ook de reactie van het college is dat dit het vergelijken is van appels met peren, accepteert hij dat.

De heer ENGELS wijst erop dat hij uit de lichaamstaal van de heer Boerland opmaakt, dat die brief er dan wel had kunnen zijn. Hij neemt aan dat dit niet het antwoord is waarop de heer Baas hoopt.

De heer BAAS bevestigt dit.

Ook de fractie van de ChristenUnie vindt het van belang dat de staten over de uitkomsten van de interne controle worden geïnformeerd (artikel 5, Financiële verordening).

Spreker heeft artikel 8 wel zesmaal moeten lezen, voor hij in de gaten had dat de komma achter het woordje "gelden" er niet hoort te staan.

De heer HUIZING zegt bij de organisatie geïnformeerd te hebben hoeveel mensen de managementletter die de vorige keer ter inzage lag, hebben ingezien. Het antwoord was: "nul." Desondanks onderstreept hij het pleidooi voor terinzagelegging daarvan.

Spreker heeft begrepen dat voor het laatst in 1996 een Nota reserves en voorzieningen is uitgebracht; het ging toen om een handreiking in de richting van de staten. Het voorstel van het college is om die nota in de eerste helft van de statenperiode uit te brengen. Wanneer krijgen de staten die nota?

Het voorstel van de VVD om de afschrijvings-termijn voor automatiseringsprogrammatuur terug te brengen, spreekt de PvdA wel aan. Hoe denkt het college daarover?

De fractie van de PvdA stemt in met wat in artikel 5 over de interne controle staat.

Alle argumenten tegen elkaar afwegend - de rijks-regelgeving verzet zich er niet tegen en de slag-vaardigheid wordt vergroot - kan sprekers fractie met artikel 2 van de Financiële verordening in-stemmen, maar zij kan zich ook de opmerking van mevrouw Mulder wel voorstellen.

De heer VAN PIJKEREN steunt van harte het voorstel van de VVD met betrekking tot de af-schrijvingstermijn voor de automatiseringspro-grammatuur, maar vraagt zich af waarom voor een termijn van vier jaar wordt gekozen, terwijl de fiscus een termijn van drie jaar accepteert.

De heer DIJKS is verheugd dat de fracties zich over het algemeen herkennen in de verordenin-gen. Er is gekeken naar hoe het in het land en vooral in de provincies Fryslân en Groningen ge-organiseerd is. In SNN-verband wordt ook aan dergelijke verordeningen gewerkt.

Er is ook goed gelet op wat in de Provinciewet staat over begroting en verantwoording.

Geprobeerd is de verordeningen zo bondig moge-lijk en in begrijpelijke taal op te stellen. De door de heer Baas in artikel 8 gesignaleerde komma, moet worden geschrapt.

Ook het erkennen van elkaars rollen was een van de uitgangspunten, waarbij de kaderstellende rol van PS als vanzelfsprekendheid is opgevat.

Het antwoord op de vraag van mevrouw Mulder of, wanneer de verordeningen eerder waren vast-gesteld, de discussie over de brief van 18 september ook zou hebben plaatsgevonden, is ontkennend. Voor het college binnen de 25 programma's met toevoegingen komt, moeten eerst de drie "W-vragen" beantwoord worden: wat moet bereikt worden, wat moet daarvoor worden gedaan en wat zijn de kosten en eventuele baten.

De heer HOLMAN vraagt of dit het hele antwoord is op de vraag over artikel 2.7.

De heer DIJKS zegt dat wanneer er sprake is van intensivering, het college met een motivering komt, waarbij de drie W-vragen beantwoord wor-den.

De heer HOLMAN zegt dat het daarom nu niet gaat. In artikel 2.7 wordt gerefereerd aan de post voor onvoorziene uitgaven.

De heer BAAS zegt dat die vraag niet door mevrouw Mulder maar door hem is gesteld, dat is het misverstand.

De heer DIJKS zal het voorstel van de heer Boerland om de afschrijvingstermijn voor automa-tiseringsprogrammatuur terug te brengen in het college bespreken. Dat voor de nu genoemde termijn is gekozen, heeft onder andere te maken met de statenperiode en met de termijn van een investeringsprogramma. Het is fiscaal mogelijk een afschrijvingstermijn van drie jaar te hanteren, maar in de begroting is een bepaalde post voor rente en afschrijving opgenomen en op het moment dat alles is afgeschreven, vallen er mid-delen vrij waarmee nieuwe investeringen kunnen worden gedaan. Het huidige automatiseringsplan loopt tot en met 2004 en eind 2004 komt het col-lege met een voorstel voor de volgende vijf jaar, waarbij de afschrijvingstermijn nog eens kritisch kan worden bekeken. Er zijn dus twee mogelijk-heden: het voorstel van de VVD wordt nu overge-nomen of eind dit jaar wordt een besluit genomen. In de huidige begroting is een bedrag van € 430.000,-- opgenomen voor onvoorziene uitga-ven. Het college ziet geen reden voor verhoging van die post. Overeenkomstig de richtlijnen van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) zou aan alle 25 programma's een post voor on-voorzien kunnen worden toegevoegd, maar dat zou te veel administratieve lasten en verrekenin-gen betekenen. Het college houdt vast aan één post en bij begrotingswijzigingen wordt een toere-kening gedaan aan het desbetreffende program-ma. De staten krijgen daarvan een volledig over-zicht.

In het monistisch stelsel kon het college een be-sluit nemen als het bedrag niet boven f 50.000,-- uitkwam. In de duale begroting krijgen de staten 25 programma's voorgelegd, inclusief de post onvoorzien en die begroting wordt in een keer door de staten goedgekeurd. Daarmee is voor GS het stramien bekend waarmee gewerkt moet worden. Er is ook geen probleem als het college minder dan € 430.000,-- uitgeeft, het probleem ontstaat pas bij overschrijding van dat bedrag.

Mevrouw DE VRIES wijst erop dat de grens van f 50.000,-- niets met monisme of dualisme van doen had. Het probleem is dat toen aan het eind van de vorige of het begin van de huidige statenperiode de verordening is veranderd, geen limiet meer is opgenomen. Dat is of iedereen ontgaan of men heeft er bewust mee ingestemd, maar die limiet is gewoon niet opgenomen.

De heer NIEUWENHUIZEN wijst erop dat pas bij de programmaverantwoording inzicht wordt gegeven in de besteding. Is het niet mogelijk om zodra uit de post onvoorzien een uitgave wordt gedaan, PS hiervan direct op de hoogte te stellen?

De heer DIJKS zegt dat over het algemeen via een schrijven bekend wordt gemaakt dat er een bedrag beschikbaar is gesteld en dat het anders wel uit een begrotingswijziging blijkt. In vele gevallen krijgen de staten achteraf te horen dat de post onvoorzien is gebruikt voor het doen van een bepaalde uitgave.

De heer HOLMAN merkt op dat heer Boerland zei dat de discussie over de brief van 18 september niet zou hebben plaatsgevonden als de verordeningen toen al waren vastgesteld.

De heer DIJKS zegt dat die opmerking niet op onvoorzien sloeg.

De heer HOLMAN herhaalt dat de heer Boerland heeft gezegd dat, als toen deze nota al vastgesteld was geweest, die discussie niet zou hebben plaatsgevonden. Het is te billijken dat GS de post onvoorzien binnen de programma's besteden en het is verheugend dat het college voor die 25 programma's aan € 430.000,-- genoeg heeft. In de brief van 18 september werd een post van € 10 miljoen genoemd, die niet in onvoorzien was opgenomen en die ook niet onder de programma's stond. Daarom was de opmerking van de heer Boerland niet terecht en blijft de vraag waarom het college zich gerechtvaardigd voelde die middelen toe te kennen. Het is nog steeds niet duidelijk hoe het college hier in de toekomst mee omgaat.

De heer DIJKS zegt dat de heer Holman dan doelt op intensivering of extensivering van het beleid. Het college zal, als het met de Financiële verordening werkt, steeds de "W-vragen" beantwoor-

den. Per programmaonderdeel zal worden aangegeven waar intensivering of extensivering plaatsvindt. Dat zal niet per brief gebeuren maar bij de aanbidding van de Voorjaarsnota. Bij de begroting 2004 is voor mededeling per brief gekozen omdat dat de beste manier was om snel aan het werk te kunnen. Het college is nu al een hele tijd bezig met de voorbereiding van de Voorjaarsnota en vanaf de begroting 2005 is de verantwoording van intensivering of extensivering opgenomen in het programmaonderdeel.

De heer ENGELS stelt vast dat hiermee een heel belangwekkende uitspraak is gedaan, een uitspraak die hij toejuicht. Nu kan worden vastgesteld dat wat er in het najaar van 2003 met brief en begroting is gebeurd, een eenmalige zaak was. Daarmee is voor hem de zaak afgedaan, al kan achteraf natuurlijk nog wel wat worden gezegd over wat er toen gebeurd is.

De heer DIJKS wijst op zijn uitleg om het zo te doen. Het reglement moest nog worden vastgesteld en soms zijn, om effectief te kunnen handelen, noodmaatregelen nodig. Het had allemaal anders gekund, maar er waren toen nog geen spelregels. Spreker zegt toe dat het een volgende keer anders gaat.

De heer ENGELS accepteert dat het college een noodmaatregel heeft genomen, maar wijst het argument, dat de verordening toen nog niet was vastgesteld, van de hand. Maar met de vaststelling dat het eens was maar nooit weer, kan D66 heel goed uit de voeten.

De heer DIJKS zegt dat het college voor de maatregelen die in artikel 5 zijn genoemd heeft gekozen, om de interne controle binnen de organisatie te houden. De accountant bouwt op de interne controles en als een waarschuwing van de accountant niet door de organisatie is opgepakt, volgt in de jaarrekening een verwijtende opmerking en dat is heel vervelend. Het gaat in artikel 5 om een interne controle waarover gerapporteerd wordt aan GS en de directie en dat was voor het college de overweging om niet op te nemen dat PS daarover geïnformeerd worden.

De heer Engels heeft terecht opgemerkt dat de Algemene subsidieverordening Drenthe nog moet worden vastgesteld. Die verordening is leidend voor het college. In de Financiële verordening is

alleen opgenomen wanneer het college verslag doet. Tot nu toe was het gebruikelijk dit bij de Voorjaarsnota en Najaarsnota te doen en dat zal vanaf nu tweemaal per jaar gebeuren.

De heer ENGELS vraagt hoe de bevoegdheidsverdeling tussen PS en GS op basis van de nog vast te stellen Algemene subsidieverordening zal zijn. Dit is van belang voor de mate van informatievoorziening.

De heer DIJKS zegt dat aan het toekennen van een budget op grond van de subsidieverordening criteria ten grondslag liggen. GS kennen subsidies toe en leggen daar achteraf verantwoording over af. Zo zal het gaan tot de spelregels veranderd zijn. Bij de Najaarsnota hebben de staten het eerste overzicht ontvangen.

Spreker vraagt de heer Engels om een nadere precisering van de opmerking over het bedrag van € 100.000,--.

De heer ENGELS zegt in de eerste plaats de staten de vraag te hebben voorgelegd of het niet goed zou zijn in de Financiële verordening de bepaling op te nemen dat over alle uitgaven die het bedrag van € 100.000,-- te boven gaan, vooraf het gevoel van de staten moet worden gevraagd.

De heer DIJKS ontraadt dit de staten ten stelligste. Het college moet en zal zich aan de programma's houden. Als het college met elke aanbesteding naar de staten toe moet, ontstaat een onwerkbaar situatie. Het college moet zijn werk kunnen doen en legt achteraf verantwoording af.

De heer HOLMAN wijst erop dat jaren is gewerkt met een verordening waarin het op de door de heer Engels voorgestelde manier was geregeld. Dat ging altijd prima en dat blijkt nu ineens niet meer zo te kunnen? De staten kunnen heel snel klaar zijn door het college voor elk van de 25 programma's een bepaald bedrag te geven, maar het gaat nu om de vraag in hoeverre de staten betrokken worden bij het besteden van gelden. Verleden jaar is het bedrag uit de verordening geschrapt en de heer Engels vraagt zich nu af of dit wel terecht was. Voor bedragen boven de € 100.000,-- zou het college de staten best een statenstuk kunnen voorleggen.

De heer DIJKS zegt dat het college daar niets voor voelt, omdat dan een onwerkbaar situatie ontstaat. Maar het college is niet voornemens om andere verplichtingen aan te gaan dan die welke in de begroting zijn opgenomen. Doet het college dit wel, dan moet het sowieso naar de staten, omdat anders de begroting niet meer klopt. De zorg van de heer Holman is dan ook geheel overbodig. De begroting is het speelveld van het college en daaraan wordt niet getornd.

De heer HUIZING vraagt welke gevoelens bij de staten het college dan moet aftasten.

De heer HOLMAN zegt dat bij een nieuwe bestemming het beschikbaar gestelde geld anders wordt besteed. Als binnen de vastgestelde programma's politiek geladen accenten worden verlegd, dan moet daarover in de staten gediscussieerd kunnen worden. Het gaat niet om de honderden kleine besluiten die GS elke dinsdag nemen, maar om grote en wezenlijke zaken.

De heer HUIZING wijst erop dat met € 100.000,-- niet echt rare bokkensprongen gemaakt kunnen worden. Het was de bedoeling dat de staten op hoofdlijnen gingen besturen en nu lijken zij zich via allerlei U-bochtconstructies met allerlei details bezig te gaan houden. Spreker raakt niet opgewonden van het idee al die gegevens te krijgen.

De heer HOLMAN merkt op dat als het om een subsidie gaat, € 100.000,-- wel een substantieel bedrag is. Het zijn nog altijd de staten die vanuit hun politieke voorkeuren bepalen waaraan het geld besteed mag worden. Het college heeft nu op heel veel terreinen een vrijwel blanco mandaat om geld te besteden en de staten staan daarbij aan de zijlijn. Is dat wat de staten willen?

De heer LOOMAN vraagt of de discussie niet veel meer moet gaan over de doelstellingen die de staten met de programma's willen waarmaken en de middelen waarmee dat gemonitoord wordt. Moet, wanneer de uitgave boven een bepaald bedrag komt, nog weer een extra procedure plaatsvinden? Het gaat toch veel meer om goede programma's en hoe het college daarop wordt afgerekend? Als het college verkeerde bestedingen doet en de doelen helemaal niet worden gehaald, krijgt het college vanzelf met de staten te maken.

De heer ENGELS zegt dat de strekking van zijn opmerking niet verder ging dan hetgeen in artikel 6 onder Tussentijdse rapportage en informatie staat. Het gaat helemaal niet om een financieel beleid waarbij het college voor elke uitgave toestemming moet vragen. Het gaat om de vraag over wat voor soort handelingen het college de staten tussentijds informeert. Een van de aspecten die daarin een rol speelt, is het aangaan van privaatrechtelijke rechtshandelingen. Daaraan kan de verplichting voor GS gekoppeld worden om, wanneer het boven een bepaald bedrag uitkomt, eerst het gevoel van de staten te peilen. Dat is wat anders dan goedkeuring of iets dergelijks vragen. Het doel van die informatieverplichting is niet alleen dat inhoud wordt gegeven aan de hoofdlijnenbevoegdheid en controlebevoegdheid van de staten, maar ook dat zekerheid aan het college wordt gegeven over welke punten het met de staten in discussie moet gaan. Het gaat dus om de informatievoorziening en uiteindelijk de verantwoording. Het argument van het college om het zo niet te doen, zou voor de staten een argument kunnen zijn om er nog sterker op aan te dringen.

Mevrouw DE VRIES wijst erop dat in de afgelopen jaren regelmatig door middel van commissiestukken het gevoel van de staten werd gevraagd over uitgaven boven een bepaald bedrag. Het is dus helemaal niet zo gek.

De heer DIJKS meent dat het college wel heel vreemd opereert wanneer het geen goede voeling met de staten houdt en als het om een majeur programmaonderdeel gaat, niet aftast hoe de staten daarover denken. Dat is de afgelopen maanden ook meermalen gebeurd. Het college hecht eraan een goed verkeer met de staten te hebben. Het college beweegt zich binnen de programma's en elke verandering daarin wordt aan de hand van de "W-vragen" verantwoord, in eerste instantie bij de aanbidding van de begroting en achteraf bij de verantwoording. Tijdens de commissievergaderingen kunnen staten en college inhoudelijk van gedachten wisselen. Een managementletter is bedoeld voor het management. In een van de vorige commissievergaderingen is afgesproken dat de managementletter bij de directeur-secretaris voor de staten ter inzage ligt. Op het moment dat de managementletter totaal openbaar wordt, zal het karakter ervan ver-

anderen. Het doel van de managementletter gaat dan verloren en staten en college doen zichzelf dan tekort.

TWEEDE TERMIJN

De VOORZITTER vraagt de commissie ook te reageren op de concrete vragen van mevrouw Mulder en de heer Engels.

De heer BOERLAND is niet zo tevreden met het antwoord op het punt van de afschrijvingen. Spreker vindt het slecht wanneer de afschrijvingstermijn afhankelijk wordt gesteld van het resultaat. Met name op het punt van informatie- en communicatietechnologie (ICT) moet het beleid consequent zijn. Wanneer daarvoor een afschrijvingstermijn is vastgesteld, moet daaraan worden vastgehouden, want dan kan in het beleid daarmee rekening worden gehouden.

De heer HUIZING kan zich dit standpunt wel voorstellen, maar hij kan zich ook vinden in het voorstel dit punt te bespreken aan de hand van de notitie waarin de hele ICT-problematiek aan de orde komt.

De heer BOERLAND wijst erop dat toen het om andere ICT-projecten ging, de provincie steeds een voorbeeldfunctie kreeg en voorop moest lopen. De provincie moet actueel blijven en om op tijd nieuwe investeringen te kunnen plegen, moet de afschrijvingstermijn korter zijn. Alleen op die manier is er op tijd weer geld beschikbaar.

De heer HUIZING zegt het wel met de gedachte eens te zijn, maar dat het probleem is hoe het wordt aangepakt. Wordt het in breder verband gezien of gaat het om een ad-hocoplossing bij de vaststelling van deze verordening?

De heer BOERLAND zegt dat het om een structurele oplossing gaat. De afschrijvingstermijnen zijn in deze verordening langer geworden, die waren eerder korter. Vooral omdat de provincie prioriteit geeft aan ICT moet zij niet kiezen voor het verlenen van de afschrijvingstermijn.

De heer ENGELS vraagt of de VVD in de statenvergadering met een amendement op dit punt komt.

De heer BOERLAND zegt te hopen op de toezegging dat de afschrijvingstermijn structureel vier jaar wordt.

De heer ENGELS denkt dat de VVD gewoon een amendement moet indienen. D66 zal dat amendement steunen.

De heer BOERLAND zegt nog steeds te hopen op een toezegging van de gedeputeerde in tweede termijn. Komt die toezegging, dan is het amendement niet nodig. Komt die toezegging er niet, dan komt er waarschijnlijk een amendement.

De heer ENGELS wijst erop dat de VVD niets heeft aan een toezegging als in de verordening een andere termijn blijft staan.

De heer BOERLAND zegt niets na te zullen laten om die termijn verkort te krijgen.

Mevrouw MULDER zegt dat haar fractie zo'n amendement ook zal steunen.

De heer LANGENKAMP is blij dat met betrekking tot de brief van september het hoge woord dat het eens maar nooit weer was, er uit is.

De kwestie van de afschrijvingstermijn zal hij in zijn fractie aan de orde stellen. Het argument dat de provincie een voorbeeldfunctie heeft, spreekt hem wel aan. Dat de gekozen termijn iets met de statenperiode te maken heeft, komt spreker erg vreemd voor.

Spreker hoort graag van de gedeputeerde dat de staten zo mogelijk vooraf geïnformeerd worden over bestedingen buiten de begroting om.

De heer WIERINGA zegt het antwoord te hebben gemist op zijn vraag wanneer de staten de regels voor inkoop en aanbesteding toegezonden krijgen. Het lijkt hem verder goed dat in artikel 2 het weggevalen bedrag alsnog wordt opgenomen.

De heer ENGELS begrijpt dat het college niet juichend is over zijn voorstellen voor verandering van de Financiële verordening. Hij hoort graag of de staten zijn voorstel steunen om in artikel 2 de bepaling op te nemen dat het college bij het uitgeven van grote bedragen het gevoel van de staten moet peilen en dit dan vooral te koppelen aan privaatrechtelijke rechtshandelingen.

Het meedelen aan de staten van de uitkomsten van het interne rechtmatigheidsonderzoek, strekt niet verder dan het informeren van de staten over hoe het college daarmee is omgegaan. Het is alleen een middel voor de staten om hun financiële inzicht te vergroten en hun controlerende taak goed uit te oefenen. Dit hoeft helemaal geen bureaucratistische belasting te betekenen.

Spreker is blij met de opmerking van mevrouw De Vries over de informatieplicht van GS richting PS. De gedeputeerde doet steeds of er in de dualistische verhoudingen hiervoor geen plaats is, maar dat is een enorm misverstand. Het heeft niets te maken met dualisme of monisme en ook niet met de post Onvoorzien. Het gaat er ten principale om hoe het verkeer tussen college en staten wordt ingericht. Spreker heeft op dit punt kennisgenomen van de opvattingen van het college.

Mevrouw MULDER deelt mee dat haar fractie een amendement zal indienen op artikel 2.4, waarvan de strekking in lijn is met statenstuk 2003-54.

Spreekster heeft geen antwoord gehad op haar vraag waarom niet ieder jaar of eens per twee jaar een Nota reserves en voorzieningen ter vaststelling aan PS kan worden aangeboden (artikel 10.1). De gedeputeerde heeft alleen gezegd dat dit nogal bewerkelijk is.

Zij is tevreden over het antwoord dat de staten te allen tijde de managementletter kunnen inzien. De vraag wanneer de staten over het onderzoeksplan worden geïnformeerd, is niet beantwoord.

De opmerking van D66 dat het om een groei-model gaat, kan spreekster onderschrijven. Ten slotte wil het CDA graag overleggen over de mogelijkheid om met nadere voorstellen over het opnemen van de grens van € 100.000,- te komen.

De heer BAAS dankt de gedeputeerde voor zijn reactie met betrekking tot de brief van september 2003.

Hij wijst erop dat een kleine werkgroep zich bezighoudt met het vervolmaken van doelstellingen en indicatoren - de drie W's - waarmee het waarschijnlijk helemaal niet meer zo noodzakelijk is om over de bedragen te spreken. Als uitgaven per programma binnen de begroting blijven, moet het college de ruimte hebben voor enig schuiven. Het college kan later altijd aangesproken worden op

de effectiviteit en efficiëntie en op het al dan niet bereiken van de doelstellingen.

Spreker heeft er begrip voor dat het college er niet voor voelt de vuile was uitgebreid buiten te hangen, maar het zou goed zijn wanneer het college aangaf hoe bepaalde zaken die niet goed lopen, worden opgepakt en rechtgezet. Hij hecht eraan dat in artikel 5 wordt opgenomen dat de staten worden geïnformeerd.

De heer HUIZING onderschrijft de woorden van de heer Baas, ook die met betrekking tot artikel 5. De fractie van de PvdA wacht het door mevrouw Mulder aangekondigde amendement op artikel 2, vierde lid, af en zal dit in de fractie bepreken. Met betrekking tot de afschrijvingstermijnen is spreker het met de inhoudelijke kant van de opmerkingen van de heer Boerland eens. Het aangekondigde amendement wacht spreker af.

De heer BOERLAND wijst erop dat de fractie pas na de tweede termijn van de gedeputeerde besluit of een amendement wordt ingediend.

De heer HUIZING is blij dat nu duidelijk is wat er met de managementletter gebeurt. De PvdA heeft geen behoefte aan een discussie over het opnemen van een bedrag van € 100.000,-- waarboven het college het gevoel van de staten moet peilen.

De heer VAN PIJKEREN zal het voorstel van de heer Boerland met betrekking tot het verkorten van de afschrijvingstermijn zeker steunen. Hij ziet geen relatie tussen de statenperiode en de afschrijving voor ICT-apparatuur. Die termijn geldt toch ook niet voor alle andere afschrijvingen? Voor alle andere afschrijving is overigens fiscaal geen termijn van drie jaar toegestaan. De ICT-branche is hectisch en daarin zal regelmatig gemoderniseerd moeten worden. Een periode van zelfs drie jaar is misschien wel wenselijk, maar een periode van vier jaar zeker. Waarom de programmatuur dan in zes jaar moet worden afgeschreven, begrijpt spreker helemaal niet.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN begrijpt dat de fracties van D66 en CDA van mening zijn dat het college bij uitgaven boven € 100.000,-- het gevoel van de staten moeten vragen. De fractie van de OPD zal dit punt nog eens bespreken.

Verder onderstreept zij de vraag van mevrouw Mulder wanneer de staten over het onderzoeksplan geïnformeerd worden.

De heer DIJKS kan zich de teleurstelling van de heer Boerland over de reactie op zijn voorstel wel voorstellen, maar van hem kan niet verwacht worden dat hij nu namens het college dit voorstel zomaar overneemt. Het college zal hierover nog overleg plegen, maar het lijkt hem verstandig dat de heer Boerland gewoon een amendement indient.

De heer Langenkamp slaat de spijker op zijn kop met de constatering dat het college binnen de begroting moet opereren en dat dus helemaal geen discussie over een limiet van f 50.000,-- of € 100.000,-- nodig is. Bij overschrijding van de begroting moet het college naar de staten terug. Het college houdt zich aan de begroting die voor 2004 bestaat uit een bedrag van € 151 miljoen plus € 10 miljoen, dus € 161 miljoen. Als de zaak ontspoot, komt het college heel snel bij de staten. Daar kunnen de staten het college aan houden.

De heer BAAS zegt wel te hebben gesproken over de begroting per programma en niet over het totaal van € 161 miljoen.

De heer DIJKS zegt dat de uitgaven per programma verantwoord worden en daarbij zullen de "W-vragen" aan de orde komen en zal gemeld worden of er sprake is van intensivering of extensivering. Op diverse momenten zal, afgezien van wat moet, gelet worden op wat wenselijk en noodzakelijk is. Hierbij zullen de gevoelens van de staten zoveel als mogelijk is, worden betrokken. Staten en college zullen hierover dan ook het nodige verkeer met elkaar hebben. Met betrekking tot het aanbestedingsbeleid komt het college met een apart voorstel. Het college wacht de voorstellen van de heer Engels, waarop ook de andere partijen al commentaar hebben gegeven, af. De staten zullen het onderzoeksplan ongetwijfeld ontvangen.

PS hebben op voorstel van GS de indicatoren vastgesteld en als PS op enig moment van mening zijn dat daarin veranderingen moeten worden aangebracht dan kunnen zij daartoe bij het college een verzoek indienen. Met die indicatoren kan natuurlijk niet gejojood worden, maar in het kader van de begrotingscyclus kunnen binnen

bepaalde termijnen wel veranderingsvoorstellen gedaan worden.

GS kiezen er puur uit een oogpunt van verdeling van werkzaamheden en prioritering voor om de staten in de eerste helft van iedere statenperiode een Nota reserves en voorzieningen aan te bieden omdat het een ongelooflijke klus is het hele programma om te bouwen. Daarnaast krijgen de staten bij iedere begroting inzicht in de stand van zaken geboden. Het beste tijdstip om die nota aan te bieden is overigens de eerste statenvergadering van de nieuwe periode.

Met betrekking tot de interne controle heeft het college er geen behoefte aan te regelen wat de staten vragen. Maar als de interne controle een ernstig probleem aan het licht brengt, zullen GS dit de staten wel heel snel rapporteren. Er is geen apart systeem voor nodig om de staten eens per jaar te informeren, want zo nodig - hopelijk is het nooit nodig - worden de staten eens per maand geïnformeerd.

De heer WIERINGA zegt dat de gedeputeerde opnieuw heeft toegezegd met een stuk over inkoop en aanbesteding te komen, maar dat was al eens voor oktober 2003 toegezegd. Hij wacht het nu in grote spanning af.

De VOORZITTER stelt vast dat de discussie in de statenvergadering wordt voortgezet.

(Schorsing van 16.08 uur tot 16.20 uur.)

10. Voortgang *pro^{BIS}*

De heer WIERINGA herinnert aan de toezegging van de heer Dijks in de commissievergadering van 4 juni 2003 om in oktober 2003 met een notitie over *pro^{BIS}* te komen. Hoe staat het daarmee?

De heer DIJKS verwijst naar de brief van 12 december 2003 naar aanleiding van statenstuk 2003-87, 6e wijziging begroting 2003, waarin ook nadere informatie over *pro^{BIS}* staat. De Staten-griffie is verzocht de commissie op die informatie te wijzen.

De VOORZITTER bevestigt dat in die brief ook iets over *pro^{BIS}* staat.

Hij zegt dat de commissie nu de gelegenheid heeft om mede naar aanleiding van de informatie

die voorafgaande aan deze vergadering is gegeven, bestuurlijke vragen over *pro^{BIS}* te stellen.

Mevrouw MULDER zegt in de statenvergadering van 17 december naar aanleiding van de informatie in de brief van 12 december enkele opmerkingen over *pro^{BIS}* te hebben gemaakt, waarna is afgesproken dit punt verder in een commissievergadering te behandelen. Dat voorafgaande aan deze vergadering een nadere toelichting op *pro^{BIS}* is gegeven, vond zij heel prettig.

Waarom is pas in april/mei begonnen met het zoeken naar verbeteringen, terwijl het programma al in 2001 was ingevoerd en vanaf het begin moeizaam liep? Een implementatieperiode van zeven maanden was dan misschien wel krap, maar het had toch wel in een jaar moeten lukken. Het CDA is benieuwd naar de vorderingen die deze zomer bekend worden van de zeven projecten die zijn opgestart en naar de beslissing die dan over *pro^{BIS}* wordt genomen.

De heer BOERLAND heeft uit de presentatie begrepen dat in 2001 met *pro^{BIS}* is gestart. Hoe kan dan nog twee jaar nodig zijn om de cultuuromslag te bewerkstelligen? Waar zit dan de bottleneck? Het tijdschrijven is toch usance in Nederland? Wat is de werkelijke oorzaak dat de hele organisatie nog niet voor 100% achter het systeem staat?

De heer ROUGOOR vond de uiteenzetting van de heer Van der Laan helder. Hij had er wel een déjà vu-gevoel bij, want dat het zo gaat, ervaart hijzelf ook iedere dag in de praktijk. Het blijkt vrij moeilijk te zijn mensen en hardware in een goed verband te laten samenwerken.

Het is positief dat er nu een duidelijke beheersstructuur is en de voorgestelde wijzigingen spreken de PvdA zeer aan. De aandachtsgebieden die in de presentatie zijn genoemd, duiden op goede verbeterpunten en het is van belang die in de komende release-wissel mee te nemen. Spreker onderstreept de vraag waarom het allemaal zo lang heeft moeten duren. Zijn de kosten van het natraject ook hoger dan begroot?

De heer LANGENKAMP sluit zich aan bij de opmerkingen van de hem voorgaande sprekers. Waarom het allemaal zo lang heeft geduurd, heeft waarschijnlijk te maken met alle externen die erbij betrokken waren, maar wat is van dit alles geleerd? Hopelijk gaat dit systeem heel lang mee,

maar voorkomen moet worden dat bij het invoeren van een nieuw systeem weer dezelfde fouten - te veel externen enzovoorts - worden gemaakt. Spreker kan zich haast niet voorstellen dat de cultuuromslag nog steeds een punt van zorg is. Wat zit daarachter?

Mevrouw NIEUWENHUIZEN vraagt of het, wanneer de verbeterpunten zijn ingevoerd, wel mogelijk is bij de financiële verantwoording in de jaarrekening een juist inzicht te krijgen in de baten en lasten.

De heer WIERINGA zegt dat de ondernemingsraad (OR) in zijn bericht van 14 oktober 2003 de volgende kritiek uit op *pro^{BIS}*. De duidelijkheid rond het beheer, de interne controle en de betrouwbaarheid van de financiële informatie worden gemist, een kwaliteitsbespreking ontbreekt en verder is het onvolledig. Wordt het nog wel wat met *pro^{BIS}*? Het zal nog twee jaar duren om het allemaal goed te krijgen en wat gaat dat allemaal kosten?

De heer DIJKS is blij dat de presentatie wat duidelijkheid heeft verschaft. Hij beveelt de commissieleden aan eens een middag met de mensen van Financiën en Control mee te lopen en te kijken hoe met het systeem wordt gewerkt.

De kern van het probleem van de afgelopen jaren was de houding "het is niks en het wordt niks". Het is de organisatie nu duidelijk dat het het college menens is en dat er iets moet gebeuren.

De beheerder van *pro^{BIS}* is het hoofd FC.

Spreker is content met de vorderingen die nu worden gemaakt. Over de cultuuromslag hoeven nu ook geen pittige woorden meer te worden gesproken.

Een van de belangrijkste lessen van de afgelopen jaren is dat bij het invoeren van een nieuw systeem niet een hele batterij aan externen moet worden binnengehaald, want als die weer vertrekken, komen de problemen. Er zijn nu nog alleen internen bezig met het systeem en die zijn continu aanspreekbaar. Dat heeft voor een enorme omslag in het denken gezorgd en daarvan worden de resultaten nu zichtbaar.

Bij de invoering van het systeem hadden velen de neiging een schaduwboekhouding voor zichzelf bij te houden, omdat er weinig vertrouwen was in het systeem, maar nu het systeem goed te volgen is, gebeurt dat niet meer. Daarom heeft het college

besloten de stand van zaken van nu duidelijk te maken en daarbij aan te geven hoe er verder gewerkt gaat worden.

De heer LANGENKAMP vindt de uitspraak dat het nu menens is en dat nu de cultuuromslag niet meer nodig is, verontrustend. Wat heeft het vorige college dan allemaal gedaan? Geeft de heer Dijks met deze uitspraak zijn voorganger een brevet van onvermogen? Spreker had altijd de indruk dat het college allang de vinger aan de pols hield.

De heer DIJKS is blij dat het niet meer nodig is nog zulke harde woorden te spreken. Als in een organisatie waarin 600 mensen werken iets wordt afgesproken, is het noodzakelijk dat zij elkaar aan die afspraak houden. Daarvoor hield iedereen zijn eigen boekhouding bij op het tijdstip dat het hem uitkwam, maar dat moet nu op afgesproken momenten gebeuren. Met betrekking tot het tijdschrijven houdt 90% zich aan de regels en wordt het probleem gecreëerd door de 10% die niet meedoet. Degenen die niet meedoen, worden daarop aangesproken, maar het blijft een groei-proces. Maar sommigen blijven voor de gemakkelijkste weg kiezen en laten anderen het regelen.

De heer LANGENKAMP maakt uit deze opmerkingen op dat de organisatie in het verleden te lichtzinnig met het invoeren van het systeem is omgegaan. Dat is toch een behoorlijke diskwalificatie van de voorganger van de heer Dijks en van de staten die het allemaal hebben laten gebeuren.

De heer DIJKS wijst erop dat het college nooit heeft ontkend dat de implementatie van *pro^{BIS}* moeizaam ging. Daarover zijn in het verleden in deze zaal ook wel harde woorden gesproken. Maar het college is tevreden over de huidige koerswijziging en voor de zomer zal het college in een rapportage aan de staten aangeven waar de organisatie staat en wat er nog moet gebeuren.

In het nieuwe informatieplan dat in 2004 verschijnt, zullen zo nodig voorstellen tot verbetering worden opgenomen en als daarvoor extra middelen nodig zal, zal dat gemeld worden.

De heer ROUGOOR vraagt hoe het zit met de meerkosten van het natraject.

De heer DIJKS zegt dat tot op dit moment de invoering van *pro*^{BIS} niet tot een gigantische verhoging van de kosten heeft geleid. Er waren budgetten uitgetrokken voor de invoering en die zijn niet overschreden.

De heer ROUGOOR vraagt of er geen verborgen kosten waren.

De heer DIJKS antwoordt dat de kosten gewoon worden toegedeeld aan waar die thuishoren. De kosten zijn in de jaarrekening verantwoord en dat zal blijven gebeuren.

TWEEDE TERMIJN

Mevrouw MULDER zegt dat bij de jaarrekening 2001 heel kritische opmerkingen zijn gemaakt over *pro*^{BIS}. Gedeputeerde Weggemans zei toen te hopen dat in de jaarrekening 2002 over *pro*^{BIS} met vier zinnen zou kunnen worden volstaan. Het zijn verschillende pagina's geworden. Het verbaast haar dan ook dat de gedeputeerde zegt dat er nu écht aan gewerkt wordt.

De heer BOERLAND dankt de gedeputeerde voor de toelichting en zegt met belangstelling naar de output uit te kijken.

De heer ROUGOOR zegt bij de bespreking van de evaluatie alles nog eens op een rij te zullen zetten.

De heer WIERINGA kan zich niet voorstellen dat de heer DijkS tevreden is, als de OR op 14 oktober nog meldt dat er van alles mis is.

De heer DIJKS zegt dat de kritische opmerkingen in het OR-bulletin gezien moeten worden in het licht van de ontwikkelingen. Maar nu heeft elke werknemer een individueel werkplan, waarin afspraken zijn vastgelegd en hiermee is iedere werknemer individueel aanspreekbaar. Dat vindt niet iedereen leuk, maar iedereen die verantwoordelijkheid heeft, kan verwachten daarop te worden aangesproken. Dat geldt ook voor organisaties.

De heer ENGELS vraagt zich af waarom het allemaal gaat, nu Drenthe in de non-profitsector werkgever nummer 1 van Nederland is en de gratificatiepot elk jaar leeg is.

De heer DIJKS zegt er trots op te zijn dat de organisatie het afgelopen jaar een forse slag heeft gemaakt. Hij hoopt van harte dat de progressie voortduurt en dat Drenthe ook in 2004 de beste werkgever in overheidsland wordt.

De heer ENGELS zegt dat zijn opmerkingen vooral zijn ingegeven door verontrusting.

11. Brief van 28 januari 2004, kenmerk 2/6.3/2003012218, inzake Marketing en promotie van het toeristisch-recreatief product Drenthe

De heer WENDT lijkt het goed dat de provincie betrokken blijft bij de toeristische sector. Het toerisme is in Drenthe van groot belang voor de economie en daarmee voor de samenleving. Een publieke rol op de schaal van Drenthe en op basis van de voorkeur van betrokken partijen, blijft nodig. Groningen en Fryslân hebben ook voor de eigen schaal gekozen en Drenthe moet dus wel volgen. Enkele jaren geleden nog moest het nooddelijk.

Drenthe moet vanuit zijn sterke positie keuzes maken en POP 2 moet helpen de provincie voor eenieder, de toerist, de recreatieondernemer, de landbouwer en anderen, aantrekkelijk te houden. Steun voor nieuwe toeristische producten kan daarbij noodzakelijk zijn, maar daarbij moet de realiteit wel vooropstaan. Immers, ook Van Gogh in Drenthe blijkt toch niet zo'n aantrekkingskracht te hebben als op papier was vermeld: Helmantel kon Van Gogh wel eens verslaan.

Het is goed dat met alle partners contact wordt gezocht en dat het veld daarbij voelt serieus te worden genomen. De vier P's uit de marketing moeten niet alleen worden aangevuld met de P van provincie maar ook met de P van personeel. De sector is zelf ook verantwoordelijk voor de persoonlijke omgang met recreanten, want als de omgang met de bezoekers stroef en bot is, kan een camping slecht gaan draaien. Als de sector zelf faalt, kan de overheid niet blijven doorgaan met geld pompen in flankerend beleid. Is de fusie van de regio-VVV's werkelijk goed voorbereid? Staat de provincie straks geen enkele verrassing te wachten die de griffier en enkele statenleden weer enige maanden van de straat houdt? Een fusie is niet altijd een verbetering. De financiële bijdrage van de provincie moet maatwerk zijn en in dat licht is het niet goed een

bedrag van € 400.000,-- als basis op te nemen. Dat bedrag is gekoppeld aan een duur functionerend Noord-Nederlands Bureau voor Toerisme (NNBT), terwijl er provinciaal toch anders gewerkt kan en zal worden.

Het statenstuk dat begin juli verschijnt zal voldoende vertrouwen moeten wekken en dat vertrouwen zal vooral gestoeld moeten zijn op een gedegen onderbouwing van de plannen.

Met de voorliggende nota kan sprekers fractie wel instemmen en het college kan met zijn werk voortgaan.

De heer HOLMAN heeft waardering voor het feit dat het college met een discussienota is gekomen. De fracties kunnen aan de hand daarvan hun mening geven. Natuurlijk moet de provincie een visie ontwikkelen en de discussie van vandaag moet daarom niet als vrijblijvend worden ervaren.

Als je door het ijs bent gezakt en koud en bibberend ternauwernood bent gered dan is de kans op een trauma groot. Sommigen komen daarna nooit weer aan schaatsen toe. De NNBT-affaire lijkt zo'n trauma te hebben opgeleverd en dat is zeker niet goed.

Werk, werk, werk, het is een van de hoofdthema's van dit college en als er ergens werk is dan wel in de toeristische sector. De gang van zaken met het NNBT heeft voor een aantal verloren jaren gezorgd en het beleidsterrein moet nu weer met verve opgepakt worden.

Alle bij de sector betrokkenen hebben de neiging ieder een eigen kant op te gaan en de uiteindelijke richting is dan ook niet duidelijk. De sector heeft niet een duidelijke trekker die de richting bepaalt. Het zijn het Recreatieschap, de VVV's, de RECRON en grote organisaties als het Drents Museum, het Noorder Dierenpark en het TT-circuit die een zeer nadrukkelijke rol moeten spelen en van hen zal dan ook veel moeten komen. Op dit moment is er geen goede pr- en marketingorganisatie en helpt de provincie ook niet altijd echt, zij werkt soms zelfs tegen. Het provinciale beleid focust nogal eenzijdig op rust en ruimte en cultuurtoerisme en daarin zou verandering gebracht kunnen worden. Het ligt dan ook niet voor de hand meteen projecten te ontwikkelen.

Waar ligt de uitdaging voor de sector? Wat is op dit moment de potentie van de markt? Wat zijn de succesfactoren van het toerisme? Die vragen moeten nu beantwoord worden. Het CDA ver-

wacht dat de potentie groot is. Zo heeft het Drents Museum een succesvolle formule ontwikkeld waarmee in een periode van twee, drie jaar het bezoekersaantal is verdubbeld.

Er moet een sterke organisatie komen die als trekker gaat fungeren. Nu gekozen wordt voor een beleid op Drentse schaal, kan van de provincie, zeker na het NNBT, een duidelijke rol worden verwacht. De provincie moet mede-initiator zijn bij het opzetten van een organisatie. Het CDA heeft daar ook geld voor over. Er was per jaar € 400.000,-- te besteden, maar in de eerste drie jaar zou kunnen worden volstaan met een bedrag van € 250.000,-- voor het in de benen helpen van een organisatie.

De heer VEENSTRA vraagt of het om € 250.000,-- bovenop de vier ton gaat.

De heer HOLMAN antwoordt dat het om € 250.000,-- van die vier ton gaat. Het bedrag kan worden besteed aan het ontwikkelen van een organisatie.

Er moet ruimte komen om te ondernemen en dan komt het POP in beeld. Het is jammer dat de pilot in Westerveld, te laat komt.

Een aanvraag van een jonge vrouw met een kleine camping om het aantal plaatsen van 15 op 30 te mogen brengen, is door het desbetreffende gemeentebestuur direct terzijde geschoven uit vrees voor overlast.

Er moet een kwaliteitsimpuls komen. Tot nu toe lag het accent misschien wel te veel op rust en natuur en cultuurtoerisme. Cultuurtoerisme is mooi, maar niet zaligmakend en niet alle projecten op dat vlak zijn even succesvol. Een project als het gevangensmuseum in Veenhuizen, waarin € 5 miljoen geïnvesteerd wordt, heeft potentie, maar ook risico's; het opstappen van de architect is al een eerste signaal.

Op het gebied van dagprogramma's en goede hotel- en congresaccommodaties is nog heel wat te doen. Aansluitend op de vraag uit de markt, zullen kwaliteitsimpuls moeten worden gegeven. Als Drenthe zich wil profileren als fietsprovincie, zal zij moeten investeren in nieuwe fietspaden en in de verbetering van het bestaande fietspadennet.

Als eenmaal duidelijk is welke richting Drenthe uit wil, zal het een krachtig pr- en marketinginstrumentarium op moeten bouwen, te beginnen met een loket dat gelieerd wordt aan de nieuwe

organisatie. De toerist moet weten waar hij terecht kan.

(De heer DIJKS verlaat de vergadering.)

Drenthe moet goed en minder traditioneel en oubollig neergezet worden. Er moet worden gelet op hoe de toerist zich wil vermaken.

Het CDA daagt het college uit in deze lijn met een plan te komen. Als het nodig is, is het CDA bereid meer dan € 250.000,-- en zelfs meer dan € 400.000,-- per jaar beschikbaar te stellen.

Toerisme en recreatie is bij uitstek de sector waar in Drenthe kan oogsten. Het CDA verwacht veel van het college en het hoopt dat hij het trauma van het bijna verzuipen van zich af kan schudden. Het college moet een visie ontwikkelen, vernieuwend inspelen op de kansen en het geld dat de staten beschikbaar willen stellen goed en effectief besteden.

De heer BOMHOF waardeert deze nota, die de staten de gelegenheid biedt te brainstormen over de marketing en promotie van het toeristisch-recreatief product Drenthe. Het gaat nu om het bepalen van de vaarroute en de voorgeschiedenis heeft geleerd dat daarbij vooral de boeien van belang zijn.

De kern van het standpunt van de VVD is dat de provincie wel een structurele bijdrage voor marketing en promotie kan geven maar zeker niet voor de organisatie. Die rolverdeling sluit goed aan bij de NNBT-ervaring. De direct betrokken gemeenten en het bedrijfsleven moeten de VVV-Drenthe+ maar in de benen zetten en houden. In principe speelt de provincie daarin geen rol.

Betaling betekent medezeggenschap en medeverantwoordelijkheid. De VVD wil dat niet voor de organisatie, maar wel voor promotie en marketing van al het goede dat Drenthe de recreant heeft te bieden. Daartoe horen niet direct de zogenaamde flankerende ontwikkelingen.

Er moet een goed marketingplan komen met kansrijke en afrekenbare projecten, waaraan ook het bedrijfsleven behoorlijk gaat bijdragen. Uiteindelijk moet de behoefte uit het veld, uit de markt komen en niet door de provincie worden bedacht. Of de bijdrage aan de promotie jaarlijks € 400.000,-- zal zijn, los van extra middelen uit de Reserve flexibel beleid voor extra projecten, hangt af van de mate waarin de staten zich kunnen vinden in het plan en in de kansrijke projecten.

Het mag ook best wat meer of wat minder dan € 400.000,-- zijn.

Moeten de vier bestaande regionale VVV's wel zo snel fuseren tot de Stichting VVV-Drenthe+? Is het niet beter dat ze eerst leren samenwerken?

De nieuwe stichting begint met een directeur en twee administratieve medewerkers, de helft van de provinciale bijdrage wordt al beschouwd als een bijdrage in de organisatiekosten en er wordt al met inbreng van activa en passiva van de vier regio-VVV's gerekend, nog zonder dat de vier jaarrekeningen beschikbaar zijn. Als het zo gaat, is er bijna sprake van een déjà vu-effect.

Tot op zekere hoogte hebben alle vier de VVV's belang bij het product Drenthe maar toch ook vooral bij het behartigen van hun eigen regionaal belang. Wat heeft Zuidoost met Noord-Drenthe en welke verschillen zijn er niet in financieel draagvlak? Zo heeft Meppel een ANWB-kantoor. Behalve een verschil in mogelijkheden is er ook een verschil in mentaliteit.

Is per saldo een groeimodel niet beter met als bindende factor een tijdelijke provinciale account voor het toeristisch-recreatieve bedrijfsleven en het overkoepelende marketing- en promotieplan? Een bijdrage in de kosten in deze provinciebrede account, die stuurt, voorlicht en stimuleert, is voor de VVD bespreekbaar. Dit gebeurt toch ook bij parkmanagement en biologische landbouw?

Een provinciale bijdrage voor een interim-manager is niet bespreekbaar. Die premature uitgave is niet te rijmen met de eis dat er eerst een projectplan moet zijn en met de wens geen haast te maken met de fusie. Als de interim-manager zich beperkt tot het opstellen van een promotie- en marketingplan en tot het rijp maken van de geesten voor meer samenwerking, kan de provincie in de kosten bijdragen, maar het bedrag van € 19.000,-- moet dan wel in mindering worden gebracht op het beschikbare budget van € 400.000,--.

De heer VEENSTRA begrijpt dat de VVD wil investeren in de pr en marketing voor toerisme en recreatie, maar niet in de organisatie. Heeft het verleden niet geleerd dat juist wel in een goede organisatie geïnvesteerd moet worden om de marketing van de grond te krijgen? Is het gevaar niet levensgroot dat nu in iets wordt geïnvesteerd waarop de provincie, omdat er geen goede organisatie onder ligt, geen enkele grip meer heeft?

De heer BOMHOF zegt niet te ontkennen dat er een goede organisatie moet zijn, maar hij ziet daarin geen rol voor de provincie. Gemeenten, bedrijfsleven en recreatieschap zullen dat zelf moeten bekostigen. De provincie moet daar geen verantwoordelijkheid voor willen dragen en er daarom ook niet aan meebetalen.

De heer HOLMAN stelt vast dat het betoog van de heer Bomhof driipt van de ambitie maar dat de VVD even niet mee wil doen. Als geen voorwaarden worden geschapen voor een succesvolle organisatie na een goede fusie dan valt er niets te pr'en en te marketen.

De heer BOMHOF zegt op termijn de fusie best te zien zitten, maar eerst te koersen op een samenwerking van de vier regionale VVV's. Zij moeten samen een marketing- en promotieplan maken en als het goed is, is de interim-manager bezig dat plan van de grond te tillen. Vanuit die samenwerking kan prima aan marketing en promotie worden gedaan. Als over een aantal jaren zichtbaar is dat de samenwerking goed loopt, kan er gefuseerd worden. Maar ook dan ziet de VVD in financiële zin geen rol voor de provincie.

De heer HOLMAN vraagt of de VVD niet bang is dat als het zo gaat, de resultaten in de komende drie jaar dezelfde zullen zijn als in de afgelopen drie jaren.

De heer BOMHOF zegt daar niet bang voor te zijn.

Bij de toetreding van niet-Drentse VVV's gaat het om Haren, Hoogezand en Weststellingwerf. Spreker gaat ervan uit - Appelscha kon immers niet toetreden vanwege een groot financieel tekort - dat de financiële situatie van die VVV's goed is doorgelicht en dat een nulmeting is gedaan.

Waarom ontbreekt de VVV van Steenwijkerland? Juist toetreding van die VVV in de kop van Overijssel zou het financiële draagvlak en de promotiekansen sterk vergroten: meer toeristen naar Drenthe, meer doorgaande vaarrecreatie.

Er moet nog eens worden gekeken naar de verbetering van de vaarwegen en ligplaatsen in Zuid- en Midden-Drenthe. Investerings daarin zijn wellicht mede te financieren met Kompas of zelfs Europese gelden.

De VVD pleit voor meer ruimte voor de recreatiesector in bos- en natuurgebieden. Dat zijn de

plekken waar toeristen graag willen verblijven en waar deze sector met veel werkgelegenheid en potentiële groeimogelijkheden prima kan gedijen. Eenzelfde discussie is gevoerd toen het ging om agrariërs en de ammoniakkaart.

Spreker verwacht dat de pilot-Westerveld, die er bij het verschijnen van het POP toch echt moet zijn, aanknopingspunten zal bieden voor een verruiming van de mogelijkheden voor de recreatie. Als die pilot er dan niet is, zal de VVD bij de behandeling van het POP zelf met voorstellen komen om die verruiming toe te staan, waarbij te denken valt aan terreinbeheerders die grond verkopen aan recreatiebedrijven, boerenbedrijven in de EHS uitkopen of landbouwgronden aankopen die aansluiten aan de EHS.

De VVD gaat bij de promotiedoelen voor de Drentse voordelen van rust, ruimte, natuur, goedemelijkheid, de menselijke maat en cultuuroerisme. Daarnaast heeft Drenthe in zijn publieksevenementen ook een andere kant. Dat Helmantel en ook Sluiter hoger scoren dan Van Gogh betekent dat het bij de Drenthepromotie om maatwerk gaat binnen de polen van Bartje en meer leven in de brouwerij. Het motto zou kunnen zijn "Drenthe is klein, maar denkt groot".

Het houvast voor de staten is het jaarlijkse rapport Toerisme in cijfers. Over enkele maanden verschijnt er een evaluatie en dan zal de VVD laten horen dit rapport zwak te vinden en niet bruikbaar voor de oordeelsvorming van de staten.

Hoe staat het eigenlijk met de afwikkeling van de NNBT-boedel? Is er wel een positief advies van de uitvoeringsorganisatie van het SNN over DrentsGoed/Landleven? Hoe groot was uiteindelijk de schade van de Vakantie Boekingscentrale? Het zijn vragen die naar aanleiding van statenstuk 2003-85 eerder in de commissie en de staten aan de orde zijn geweest.

De heer BOER zegt dat de fractie van de PvdA bij de algemene beschouwingen heeft overwogen een motie in te dienen voor het instellen van een kwartiermaker. Omdat de verantwoordelijk gedeputeerde toen aangaf in december 2003 met een voorstel te komen - dat voorstel ligt nu voor - is die motie niet ingediend.

De fractie van de PvdA vindt de nota onder de maat. Een stevige basis ontbreekt en er wordt een afwachtende houding aangenomen, terwijl de provincie het voortouw zou moeten nemen in een

zo belangrijk issue als marketing en promotie van Drenthe. De lat moet hoger.

Na het wegvallen van het NNBT is in eerste instantie een organisatie nodig die zich puur op het Drentse product richt. De PvdA is van mening dat de provincie haar rol in de marketing en promotie van het toerisme móét nemen. De belangen zijn te groot. De les uit het verleden is dat de samenwerking niet altijd optimaal en doeltreffend is geweest. De fusie tussen de regio-VVV's is een voorzichtige stap in de goede richting en die stap verdient ondersteuning vanuit de overheden.

In de toeristische sector gaat per jaar zo'n € 600 miljoen om. Een op de elf banen vloeit voort uit toeristische bestedingen. Recreatie en toerisme is bij uitstek een bedrijfstak waarin werkgelegenheid kan worden gecreëerd. Het is bovendien schone werkgelegenheid die, mits planologisch goed geregeld, zich in goede harmonie met natuur en milieu kan ontwikkelen.

De heer ENGELS vraagt wat de heer Boer dan vindt van het verhaal van de heer Bomhof die de deur een klein beetje opent voor dingen die de PvdA niet bedoelt. Als de heer Boer met die gedachten korte metten maakt, spaart dat spreker straks een hoop tijd.

De heer BOER zegt dat de PvdA hierover een iets andere mening heeft dan de VVD. De PvdA legt de lat hoog.

Het voorstel is een vijfde P aan het lijstje toe te voegen, omdat immers de politiek mede verantwoordelijk is voor het scheppen van voorwaarden waaronder de overige vier P's kunnen opbloeien. Uit het stuk komt te weinig naar voren hoe dat dan zal moeten. Mede gelet op het debacle-NNBT is het wel goed de verantwoordelijkheden van het bedrijfsleven en die van de overheid goed te scheiden.

Het ontwikkelen en vasthouden van het toeristisch imago is bedrijfsoverschrijdend, maar dat neemt niet weg dat ook de sector zelf hiervoor een verantwoordelijkheid heeft. Een sterke organisatie is daarom onontbeerlijk. De grote bedrijven in Drenthe - Noorder Dierenpark, Speelstad Oranje en Center Parcs - redden zich wel, maar de toeristische bedrijfstak is voor een groot deel kleinschalig. Daarom is een professionele basisorganisatie nodig die zorgt voor samenhang in de promotie van het product Drenthe. Het moet een kleine slagvaardige organisatie zijn die samenhangende

acties voorbereidt. Uitvoering daarvan dient op projectbasis te geschieden met een grote financiële inbreng en verantwoordelijkheid van het bedrijfsleven. Als het bedrijfsleven van de totale bestedingen van € 600 miljoen per jaar 0,1% steekt in promotie en marketing van het eigen product dan gaat het al om € 600.000,--. Met de vier ton van de provincie erbij, is er dan al een bedrag van € 1 miljoen. De bijdrage van het bedrijfsleven is nu begroot op € 200.000,-- per jaar. Wat de PvdA betreft gebeurt de productontwikkeling op een iets later moment. Het NNBT heeft geleerd dat het ontbreken van een krachtige basis funest kan zijn voor een organisatie. Die basis moet krachtig, breed ondersteund en financieel gezond, dus levensvatbaar zijn. Sprekers fractie heeft een voorkeur voor een organisatie waarin de uitvoerende en de marketingtaak duidelijk zijn gescheiden. De regionale VVV's hebben de ervaring, knowhow en binding om de uitvoering te doen, maar de marketing is niet alleen bedrijfs- maar ook regio-overschrijdend. Een goede marketing van het product Drenthe is essentieel voor het bereiken van de hoofddoelstellingen die op pagina 9 zijn verwoord.

De fractie van de PvdA heeft hetgeen tijdens een forum van de sector afgelopen oktober naar voren is gebracht, in haar afweging betrokken. Ondanks het gebeuren met het NNBT staat de fractie een offensieve strategie voor.

Tijdens het forum is het Flevolands model besproken. Flevoland neemt een deel van de financiering van de provinciale marketingorganisatie voor haar rekening. Die organisatie is voorts bereid plaatselijke en regionale kantoren te financieren tegen vooraf vastgestelde bedragen per jaar. Daarvoor wordt een contract gemaakt. De gemeenten dragen ook aan de financiering van de kantoren bij. Een van de op pagina 15 van de nota genoemde uitgangspunten is dat er in de sector voldoende draagvlak moet zijn. Het toeristisch product Drenthe moet in volle vaart vooruit. Degenen die mee willen stappen in de boot, achterblijvers kunnen in het zog meevaren, maar bij de ter achterblijven is het risico overspoed te worden door een hekgolf groot. Samenwerking is essentieel: overheden en bedrijfsleven moeten een gezamenlijk doel nastreven, namelijk Drenthe. Het college is nu te afwachtend, volgt de ontwikkeling van de vorming van de nieuwe provinciale VVV. Hier zou een kwartiermaker de helpende hand kunnen bieden, die een of twee jaar de tijd krijgt om,

uiteraard in nauw overleg met het bedrijfsleven, een nieuwe organisatie van de grond te tillen. Die kwartiermaker zou deels door de provincie gefinancierd moeten worden. Het is goed wanneer de professionele ondersteuning van de provinciale en regionale VVV's vanuit een krachtig bureau wordt georganiseerd. Dat garandeert een goede afstemming van promotieacties op lokaal, regionaal en provinciaal niveau.

De heer HOLMAN constateert dat de ambities van de fracties van de PvdA en het CDA redelijk overeenkomen. Hij gaat ervan uit dat er € 400.000,- beschikbaar is en op basis van een goed plan is het CDA bereid een substantieel bedrag te doneren. Wat is de visie van de PvdA hierop?

De heer BOER is het daarmee eens. Het bedrag van vier ton is ook niet heilig. Als de ideeën goed zijn, kan het bedrag hoger zijn. Maar de provincie moet dat dan regelen, niet alles kan aan het bedrijfsleven en de regionale VVV's worden overgelaten. Zij kunnen heel veel, maar promotie en marketing gaat een stap verder.

De heer BOMHOF wijst erop dat de VVD niet bereid is provinciaal geld in de organisatie te steken. Vindt de PvdA dat dat wel kan?

De heer BOER bevestigt dit.

De heer HOLMAN wijst erop dat in de voorfase van de Voorjaarsnota de staten nog kunnen aangegeven waarvoor naar hun mening geld beschikbaar moet zijn. Het is daarom nu het moment om een heel duidelijk signaal af te geven.

De heer DOHLE vraagt zich af of wanneer de provincie bij de promotie zo het voortouw neemt, zij niet het gevaar loopt voor de troepen uit te lopen. Hij wijst op het KingCorn-effect. Het ging om brood dat uiteindelijk weer uit de winkels verdween omdat het niet aan de gewekte verwachtingen kon voldoen. Als er één signaal uit de branche komt dan is dat wel dat er onvoldoende ruimte is om te voldoen aan de potentie van de markt. Daarom moet gewaakt worden voor het in het benen helpen van een enorm promotiegeweld dat op een gegeven moment los komt te staan van wat het bedrijfsleven zelf wil of kan waarmaken. Hoe schatten de PvdA en het CDA dat gevaar in?

De heer BOER zegt niets van KingCorn te weten, want van de "petje pietamientje"-generatie te zijn.

De heer DOHLE legt uit dat het verhaal van KingCorn was dat Japie bij de burens ging eten. Als Japie die toerist is, gaat het verkeerd.

De heer BOER ziet het niet gebeuren dat het bedrijfsleven eensgezind tot een goede organisatie komt die de promotie op zich neemt. Het NNBT was een wat afstandelijke organisatie en daarom is het beter dat de provincie bij de promotie betrokken is.

De heer DOHLE vraagt of de provincie dan niet afstandelijk ten opzichte van de sector bezig is.

De heer BOER wijst erop dat de sector heel nadrukkelijk bij de nieuwe organisatie betrokken zal worden. Hoe dit het beste kan, kan de kwartiermaker onderzoeken. Het gaat om een vergaande vorm van samenwerking, omdat provincie en sector hetzelfde doel nastreven.

De heer DOHLE constateert dat PvdA, CDA en VVD eigenlijk over precies hetzelfde praten, maar dat de VVD het accent wat meer bij de initiatieven van het bedrijfsleven legt en de provincie alleen laat ondersteunen.

De heer BOER wijst erop dat de bijdrage van het bedrijfsleven is begroot op € 200.000,-. De VVD heeft blijkbaar niet al te veel vertrouwen in de fusie van de VVV's.

De heer BOMHOF zegt erop gewezen te hebben dat de vier regionale VVV's prima in staat zijn om het door een interim-manager opgestelde promotieplan uit te voeren. Het kan twee of drie jaar duren, maar de samenwerking moet zich bewijzen en pas daarna moet worden besloten over een fusie van die VVV's. Het bedrijfsleven is heel goed verweven in de regionale VVV's en er moet ruimte zijn voor ontwikkelingen vanuit de basis.

De heer WIERINGA vindt het toerisme van groot belang en wil daarom de ondernemers in die sector voldoende ruimte geven. Het moet niet mogelijk zijn dat, wanneer het om een klein bosje gaat, over de uitbreiding van een camping zeventien jaar wordt gesteggeld.

De sector zelf is de eerstverantwoordelijke. De fout die bij het NNBT is gemaakt - alles werd van bovenaf geregeld en de sector fungeerde onvoldoende als trekker - moet voorkomen worden. Met de sector zal overleg worden gevoerd over de marktstrategie voor de periode 2004-2007. Pas na dit overleg wil Drents Belang besluiten over het voorstel jaarlijks € 400.000,- ter beschikking te stellen.

Uit de begrote bijdrage van de sector van € 200.000,- en die van de gemeenten van € 800.000,-, blijkt niet dat de sector de eerstverantwoordelijke is.

Hoe is de verdeling over de twaalf Drentse gemeenten en Haren, Hoogezand-Sappemeer en Weststellingwerf? Werken alle VVV's probleemloos mee aan de fusie? Spreker is het met de VVD eens dat het veel verstandiger is de organisaties eerst te laten samenwerken voordat een fusie wordt opgelegd.

De heer LANGENKAMP constateert dat na het NNBT met een schone lei wordt begonnen. Hij is blij dat nu in plaats van een kant en klaar voorstel een discussienota voorligt. Hij hoopt dat dit in het vervolg met meer onderwerpen zo gaat en dat de staten dan misschien wel in een nog eerdere fase worden ingeschakeld. De staten kunnen het college nu de boodschap meegeven dat de lat hoger gelegd moet worden.

Toerisme en Recreatie Drenthe (TRD) heeft een jaar geleden al aangegeven welke thema's besproken zouden kunnen worden en als de staten hier eerder bij betrokken waren geweest, had het college waarschijnlijk met een wat duidelijker nota kunnen komen.

De sector is ongelooflijk belangrijk voor Drenthe en daarom moet naar draagvlak worden gezocht. Het is ook duidelijk dat het geld kost om een goede organisatie op poten te zetten. Het bedrag van vier ton, dat uit het verleden stamt, was bedoeld om een organisatie op gang te houden. Daarom kan spreker zich voorstellen dat de PvdA van mening is dat om een goede organisatie op poten te zetten eenmalig een hogere bijdrage beschikbaar moet komen. Het gaat dus om een eenmalige bijdrage en als de organisatie op poten staat, moet zij op eigen kracht verder en moet de provincie zich terugtrekken, net als ten aanzien van cultuurtoerisme is afgesproken, waarbij het om een bijdrage voor vier jaar gaat.

Als het om de doelstellingen gaat, wordt weinig onderscheid gemaakt tussen de mensen in Drenthe en de toeristen die van elders naar Drenthe komen. Zowel de Drenten als de toeristen moeten tevreden zijn met het groen in hun omgeving; dat is voor een deel de verantwoordelijkheid van de gemeenten, maar kan toch wel in de provinciale nota genoemd worden. De doelgroepen zijn dan wel verschillend, maar zij maken wel gebruik van dezelfde voorzieningen. Daar zou wat meer aandacht aan moeten worden besteed. Verleden jaar om deze tijd werd nog gedacht dat alle VVV's wel opgeheven zouden kunnen worden. Rabobank en ANWB hadden samen een plan bedacht om het werk van de VVV's te gaan doen. Waarom is dat toen afgeketst en zijn er nog steeds andere spelers geïnteresseerd in het overnemen van de rol van de VVV's? Als de vier regio-VVV's nu samengaan en als dreigt dat over een jaar de hele handel door de ANWB wordt overgenomen, moet nu wel op die ontwikkeling geanticipeerd worden. Als de gedeputeerde hierover in het openbaar geen mededelingen kan doen, moet het maar schriftelijk, want het heeft allemaal wel degelijk te maken met hoe de provincie met deze zaak omgaat.

Wat uit de pilot-Westerveld komt, kan ingepast worden in POP 2, zo is de afspraak. Het pilotproject is niet afgelopen voor POP 2 behandeld wordt in de staten net zoals dat geldt voor pilots in het openbaar vervoer. Het is dus niet allemaal al dichtgespijkerd, zoals de heer Bomhof suggereert.

De heer BOMHOF zegt gemeld te hebben bij de behandeling van POP 2 terug te zullen komen op de pilot-Westerveld. Hij gaat ervan uit dat er dan ook al iets is, want de enquêtecijfers zijn in december 2003 al ingeleverd. Bij de behandeling van POP 2 zal de VVD met voorstellen komen hoe de recreatieve sector meer ruimte kan worden geboden.

De heer LANGENKAMP zou dit jammer vinden, omdat dan vooruit wordt gelopen op de conclusie van het pilotproject.

GroenLinks vindt een bijdrage van vier ton te weinig, maar meent wel dat voor de bepaling van het juiste bedrag een veel concreter plan moet voorliggen. Met deze discussienota is een aantal piketpaaltjes geslagen en pas aan de hand van het definitieve plan kunnen de echte kosten worden bepaald.

De heer VEENSTRA vraagt of, wanneer de Rabobank de promotie en marketing van het toerisme overneemt, de rol van de provincie wegvalt.

De heer LANGENKAMP zegt er alleen op te hebben willen wijzen dat de provincie ervoor op moet passen niet iets op poten te zetten dat door nu nog onbekende spelers in het veld onderuit gehaald zal worden.

De heer VEENSTRA vraagt of hiermee de rol van de provincie niet te veel afhankelijk wordt gemaakt van wat anderen doen. Moet de provincie niet zelf een sterk verhaal neerzetten?

De heer LANGENKAMP waarschuwt voor het gevaar dat de provincie zichzelf dan in de vingers snijdt. De heer Schaap kan misschien vertellen of de geruchten waar zijn.

De heer WIERINGA meent dat wanneer de ondernemers het zelf willen oppakken de provincie niet belemmerend moet optreden.

De heer LANGENKAMP zegt er alleen op te hebben willen wijzen dat wat verleden jaar is gebeurd, zich nu met heel andere spelers opnieuw kan voordoen.

De heer VEENSTRA vindt het verwarrend. Of de provincie zet zelf iets neer, waarbij het bedrijfsleven aanhaakt of de provincie besluit om, als het bedrijfsleven een stuk van de provinciale taak overneemt, er minder geld in te stoppen. De heer Langenkamp zegt nu dat wanneer de Rabobank een deel van de taken van de VVV's overneemt, de provincie wat minder kan doen.

De heer DOHLE wijst erop dat de discussie nu over poppetjes dreigt te gaan, terwijl de ambitie van de provincie nog niet eens duidelijk is. Als Drenthe de ambitie heeft weer in de top drie van toeristische provincies te willen komen, moet uit het plan duidelijk worden welke inzet daarvoor gepleegd moet worden. Daarvoor zal de inzet van heel veel partijen nodig zijn, inclusief de al genoemde. Bij de bepaling van de vakantiebestemming is de rol van de VVV's in korte tijd veel kleiner geworden; die bestemming wordt inmiddels in 40% van de gevallen door Internet bepaald. Het promotieplan moet duidelijk maken welke spelers een rol hebben.

De heer WIERINGA leest in de notitie dat de sector zelf de eerstverantwoordelijke is. Daarom moet de provincie blij zijn met initiatieven als die van de Rabobank en de ANWB.

De heer ENGELS vindt de manier waarop het college de discussie met de staten wil voeren, wel plezierig. Voorzover de nota een verhaal op hoofdlijnen is, kan D66 ermee instemmen.

Het woord "beleveniseconomie" dat op pagina 11 is gebruikt, deed de fractie denken aan de offerte voor een training in belevenispolitiek die nodig zou zijn om beter met emoties om te gaan en de fractie meer empathisch en sensitief te laten functioneren.

Het college schrijft dat innovatie deel uitmaakt van de stimulerende rol van de overheid, waarbij het ook gaat om innovatieve producten, marktcombinaties en toepassingen. Spreker had liever gezien dat in plaats van het woordje "ook" het woord "vooral" was gebruikt. Het moet minder gaan om concepten en imago.

Uit de inhoudelijke thema's in de nota spreekt iets te weinig ambitie. Het is nu alleen platteland en fietsen en dat is te weinig om terug te komen in de top drie. Er moet meer dynamiek zijn en minder Bartje en gemoedelijkheid.

Bij de innovatie wordt nu vooral op de middelen ingezet, terwijl D66 die innovatie liever inhoudelijk in het beleid terugziet.

De heer VAN PIJKEREN zegt dat zijn fractie zich in hoofdzaak bij de door het CDA uitgesproken ambities aansluit.

Wat de PvdA wil, gaat de Fractie de Jong wat te ver. Het is te regelen. Met de fractie van Drents Belang is spreker het eens dat de sector de eerstverantwoordelijke is en dat pas daarna de provincie komt. De provincie moet als het om het toerisme in Drenthe gaat, wel een vooraanstaande rol spelen.

In het fractieberaad zal Fractie de Jong haar standpunt nader bepalen.

In hoeverre zal de fusie van de regio-VVV's per 1 juli 2004 gerealiseerd zijn?

Mevrouw NIEUWENHUIZEN deelt de mening dat recreatie en toerisme in Drenthe in de eerste plaats een zaak is van de sector zelf. De fusie van de VVV's moet niet van bovenaf opgelegd worden, zoals bij het NNBT is gebeurd, eerst zal

moeten worden gekeken naar mogelijkheden van samenwerking.

Ook de promotie moet in overleg met de sector opgepakt worden.

Planologische moeilijkheden, zoals bedrijfswoningen bij restaurants en cafés moeten binnen het POP worden opgelost.

Heeft de fractie van D66, die de huidige thema's nogal oubollig vindt, ook suggesties voor nieuwe thema's?

De heer SCHAAP doet het goed dat alle fracties het ermee eens zijn dat de discussie op een open manier is gestart. Deze bewuste keuze van het college heeft alles te maken met de gebeurtenissen van het afgelopen jaar. Het afgelopen jaar bleken de bij toerisme en recreatie betrokken partijen ineens verschillende kanten op te lopen, omdat zij niet meer wisten hoe verder zou moeten worden gegaan. Hetzelfde gebeurde bij de politiek.

Op grond daarvan heeft het college besloten het oude af te sluiten en met een schone lei te beginnen. Daarom is voor deze open discussie gekozen. Het college kan nu horen waaraan het toe is als het gaat om de vraag hoe de komende maanden moet worden gehandeld.

Op grond van het door de commissie opgeroepen beeld kan het college letterlijk morgen al de gesprekken met alle partijen in het veld aangaan. In die gesprekken gaat het om de rol van de provincie, de organisatie van de VVV-structuur, de aanpak van de promotie en of, en zo ja hoeveel, geld de provincie daarin wil steken. Die vragen hebben de afgelopen maanden op de achtergrond steeds een rol gespeeld en de provincie heeft daarbij steeds een heel afwachtende houding aangenomen. Dit gold zeker voor de vraag of, nu het NNBT er niet meer was, de provincie de VVV-structuur opnieuw op poten zou moeten zetten. Dit is niet gebeurd. De provincie is er de afgelopen tijd steeds van uitgegaan dat ook de sector zelf zijn verantwoordelijkheid moet nemen en moet laten zien bereid te zijn organisatievermogen op tafel te leggen. Dat kan de sector laten zien door stappen vooruit te zetten.

Na driekwart jaar blijkt dat het Recreatieschap het voortouw heeft genomen en de VVV-structuur is gaan bekijken. Langzaam maar zeker komen nu de puzzelstukjes aan elkaar te liggen en het was precies de bedoeling dat dit zonder een zware provinciale regie zou gaan gebeuren, want toen

de provincie in het verleden wel de regie voerde, bleek vaak het noodzakelijke draagvlak te ontbreken. Doordat binnen de sector zelf wordt meegedacht en -gesproken ontstaat nu vanzelf de gewenste structuur en dat is de winst die de provincie bereikt heeft door zelf niets te doen. Het college vraagt in de voorliggende nota de staten aan te geven in welk tempo en met welk gewicht de provinciale rol opgepakt moet worden. De vraag wat de provincie op het gebied van promotie en marketing gaat doen, moet beantwoord worden.

Spreker heeft de indruk dat de rol van de provincie de komende tijd wel groter mag worden en dat zij de sector moet helpen de infrastructuur in orde te krijgen opdat er weer promotie en marketing gaat plaatsvinden. De vorm waarin dit moet gebeuren, is nog niet duidelijk, maar de oproep dat het college maar aan de slag moet, is niet aan dovemansoren gericht. Over de wijze waarop het allemaal gaat gebeuren, hoopt het college in juni bij de staten terug te komen. De staten krijgen hier voorstellen voor. In de tussentijd probeert het college in samenwerking met de sector de lijnen daarvoor op papier te krijgen.

Het college heeft de fusie van de VVV's bewust van enige afstand bekeken. De vraag of Steenwijkerland en Appelscha ook mee moeten doen, moet beantwoord worden door degenen die bezig zijn de nieuwe VVV-structuur vorm te geven. Uiteindelijk komt daar wel een werkbare vorm uit.

Spreker vindt de richting die de VVV's nu gaan een verstandige. Een beetje meer ondernemerschap is goed.

De heer BOMHOF zegt over de richting niet met de heer Schaap van mening te verschillen, alleen over de snelheid.

De heer SCHAAP hoopt dat de fusie in de loop van 2004 tot stand kan worden gebracht. Moet de provincie hier dan ook geld in steken en een kwartiermaker aantrekken? De oproep om het voorzichtig aan te doen, is onlangs ook nog op een congres van de RECRON geuit, want blijkbaar vormen de VVV's een wereldje dat snel omvalt. Het college zal voorzichtig zijn, want het heeft de les van het NNBT goed geleerd.

Spreker wil de opmerkingen over het POP doorschuiven naar de behandeling van het POP. Er wordt hard gewerkt om de pilot-Westerveld klaar

te krijgen. Als in ieder geval het rapport maar klaar is wanneer de staten het POP bespreken, is dat winst, want als het POP eenmaal is vastgesteld, zal het uitgewerkt gaan worden. Spreker zegt toe zijn best te zullen doen dat de pilot-Westerveld dan klaar is.

De provincie werkt met al haar regels misschien wel eens tegen, maar het gaat wel om de kwaliteit van Drenthe en daarmee moet voorzichtig worden omgegaan.

Spreker laat het doen van een uitspraak over het type imago dat Drenthe zich moet aanmeten over aan mensen met verstand van marketing en promotie, maar de kernkwaliteiten van Drenthe moeten wel herkenbaar blijven. Dat het Drents Museum een goed voorbeeld is, beaamt hij onmiddellijk. Hij heeft een weddenschap met de directeur van het Museum dat het bezoekersaantal dit jaar zeker 100.000 zal zijn.

Het college wil voorlopig rekenen met de vier ton die vrijgevallen is na het verdwijnen het NNBT. Aan de financiering van de verbetering van de vaarwegen in Oost- en Zuid-Drenthe wordt hard gewerkt.

De heer BOMHOF zegt dat de VVV's van Steenwijkerland en Meppel een verbinding willen met de kop van Overijssel, en daarmee ook een verbetering willen van de vaarrecreatie en ligplaatsen in Zuidwest-Drenthe. In Oost loopt het project al.

De heer SCHAAP deelt mee dat de afwikkeling van het NNBT zeer goed verloopt. De staten krijgen daar een rapportage van. De afwikkeling van de Vakantieboekingscentrale verloopt glad. De projecten zijn, nadat de nodige papieren getekend waren, weer gestart.

Spreker zal de suggesties van de commissie betrekken bij de ontwikkeling van het concrete voorstel dat de staten zal worden voorgelegd.

(Mevrouw De Vries verlaat de vergadering.)

TWEEDE TERMIJN

De heer HOLMAN is blij met het antwoord van de gedeputeerde, waarin de steekwoorden waren ambitie, bevlogenheid en benutten van potenties. Het komt nu aan op ambitie en een krachtige rol van de provincie zowel als het gaat om het meedenken als om de middelen. Aan de sceptici wil hij

wel kwijt dat de cruciale factor om succes te bereiken is met de sector mee te denken.

De heer BOMHOF wijst erop dat meer wegen naar Rome leiden en dat iemand die een andere weg kiest niet meteen een scepticus is.

De heer LANGENKAMP leest op pagina 16 dat eind februari een bijeenkomst met de branche wordt georganiseerd. Is daarin ook een rol voor PS weggelegd?

De heer SCHAAP is van mening dat de rollen nu weer even gescheiden moeten worden. De ideeën en suggesties van de fracties zijn hem duidelijk en de staten zullen het uiteindelijke resultaat voorgelegd krijgen. Het lijkt hem niet goed allerlei oplopen te organiseren. Het is handiger om nu even met een paar sleutelfiguren in de sector voortgang te maken.

De heer LANGENKAMP lijkt het goed dat, voordat het college met een uitgewerkte nota komt, de commissie nog wordt ingelicht. Dan kan nog worden aangegeven of het allemaal wel de goede kant opgaat.

De heer ENGELS wijst op het verschil tussen sturen op hoofdlijnen en goed controleren en het steeds willen meeregeren. Dat laatste moeten de staten niet willen doen, dat is nog monistisch. Wat D66 betreft is de volgende stap dat het college met de eindnota komt.

De heer LANGENKAMP vindt zijn voorstel juist niet monistisch, want het gaat erom dat de rol van de volksvertegenwoordiging duidelijker wordt.

De heer SCHAAP zegt dat die rol niet mét maar náást het college moet worden gespeeld.

De heer WIERINGA wil dat duidelijk is dat de sector de eerstverantwoordelijke is. Die verantwoordelijkheid blijkt niet uit de bijdrage van € 200.000,- van het bedrijfsleven en de bijdrage van € 800.000,- van de gemeenten.

De heer SCHAAP merkt op dat de heer Wieringa hem die vraag niet moet stellen. Van die bijdrage van het bedrijfsleven vindt hij niks. Hij gaat zich de komende tijd intensiever met de VVV's bemoeien en dan ziet hij wel hoe het balletje gaat rollen. Hij

weet nu wel hoe de verschillende fracties over deze zaak denken. De meerderheid denkt iets anders dan de heer Wieringa.

De VOORZITTER stelt vast dat het college nu aanzet is.

(De heren Schaap en Wendt verlaten de vergadering.)

12. Statenstuk 2004-112, Wijziging RvO voor PS en statencommissies

Mevrouw NIEUWENHUIZEN zegt dat haar fractie de voorgestelde wijzigingen van artikel 38, Initiatiefvoorstel, helemaal niet nodig vindt.

De heer LANGENKAMP gaat akkoord met het voorstel dat agendapunten 24 uur voor aanvang van de vergadering gemeld moeten zijn, omdat iedereen zich dan kan voorbereiden. Maar waarom is in de toelichting op dit voorstel daaraan toegevoegd dat het voorstel voor agendering vergezeld moet gaan van een motivering? Het gaat vaak om actuele onderwerpen en dan is het moeilijk nog gauw een motivering op papier te zetten. Met de veranderingen van artikel 38, Initiatiefvoorstel, stemt GroenLinks graag in. De motivering om, vanwege het feit dat het aantal commissies niet is afgenomen, het tweede waarnemend voorzitterschap van de staten te laten vervallen, betreurt spreker. Er wordt toch nog steeds gedacht over een samenvoeging van bepaalde commissies?

De heer ENGELS is het eens met voorstellen die beogen de slagvaardigheid van de vergaderingen te verhogen. Hij roept het Presidium op die slagvaardigheid en vergadersnelheid in de verschillende commissies eens te evalueren en daarbij vooral oog te hebben voor de rol van de voorzitters.

De heer VAN PIJKEREN deelt mee dat zijn fractie zich heel goed in de voorgestelde wijzigingen kan vinden, omdat die kunnen leiden tot een grotere slagvaardigheid en sterk verbeterde werkwijze.

De heer LOOMAN zegt dat het Presidium blijft nadenken over de werkwijze van de commissies. De voorzitters gaan een cursus volgen om de commissies slagvaardiger te laten werken.

Namens de fractie van de PvdA wijst hij erop dat gedeputeerden op uitnodiging van de voorzitter wel aan de beraadslagingen deel kunnen nemen, maar niet het recht van interruptie hebben. Als de staten van mening zijn dat interrupties van het college de voortgang van het debat kunnen bevorderen, dan moet daarvoor nog iets in het Reglement van orde geregeld worden.

De heer BOMHOF ziet graag de rondvraag weer een agendapunt worden in de commissievergadering.

Hij is het met de heer Langenkamp eens dat de tweede waarnemend voorzitter niet nu al moet worden geschrapt. Na het POP worden de Statencommissies Ruimte, Infrastructuur en Mobiliteit en Milieu, Water en Groen samengevoegd en dan is er weer een commissievoorzitter minder. Hetgeen in artikel 11, tweede lid, staat lijkt spreker een stukje overregulering en ook bijzonder onpraktisch. Het kan immers om zeer actuele en belangrijke mededelingen gaan over onderwerpen waarover een gedeputeerde pas vlak voor de vergadering informatie krijgt.

Volgens artikel 38, zesde lid, wordt een initiatiefvoorstel in de vergadering in principe altijd als laatste agendapunt behandeld. Wat is de zin van dit artikel als het Presidium toch al de volgorde van de agenda bepaalt?

De VVD vindt een evaluatie van de commissies bijzonder zinvol, maar zij wil ook graag dat het functioneren van het Presidium en de Statengriffie eens geëvalueerd wordt. Het is wel wat werk, maar het gaat om het vinden van verbeterpunten.

Mevrouw MULDER lijkt het goed dat, wanneer een opmerking van de gedeputeerde een zinnige bijdrage aan de discussie is, hij zeker moet kunnen interromperen.

Met betrekking tot de door de fracties van D66 en de VVD voorgestelde evaluaties, waar het CDA mee instemt, wacht spreekster graag de voorstellen van het Presidium af.

De heer BAAS vindt de voorgestelde wijzigingen goed. Monitoring en evaluatie zijn doorlopende processen en het is goed dat de zaken van tijd tot tijd opnieuw bekeken worden.

De tweede waarnemend voorzitter mag van de fractie van de ChristenUnie worden geschrapt, zelfs als er straks een statencommissie minder is.

Ook sprekers fractie mist de rondvraag wel en dringt erop aan te bekijken of die niet opnieuw ingevoerd kan worden.

De heer WIERINGA wil met betrekking tot de voorgestelde wijziging van artikel 10, Agenda, derde lid, de mogelijkheid openhouden dat nog aan het begin van de vergadering een agenda-punt kan worden toegevoegd. Op die manier kunnen de actualiteit en het dualisme in de vergaderingen meer gestalte krijgen.

De heer LOOMAN wil uitleggen waarom het Presidium deze voorstellen heeft gedaan. Bij het 24-uurscriterium speelt het spanningsveld tussen de mogelijkheid altijd alles aan de orde te kunnen stellen en de mogelijkheid van anderen zich op een debat voor te bereiden een rol. Bij de motivering gaat het om het aangeven van de actualiteit van het onderwerp, dus niet om een inhoudelijk verhaal.

De heer BOMHOF wijst erop dat, wanneer een gedeputeerde twee uur voor aanvang van de vergadering een belangrijke mededeling krijgt, hij die gewoon in de vergadering moet kunnen melden. Ook statenleden zouden die mogelijkheid moeten hebben. Het gaat om een mededeling niet om een debat.

De heer LOOMAN zegt dat de enige motivering van het Presidium was dat ook de rest van de vergadering moet weten dat een bepaald punt aan de orde komt. Overigens hecht het Presidium niet zo zwaar aan dit voorstel.

De heer DOHLE constateert dat het dus meer gewenst is dat het zo gebeurt dan strikt noodzakelijk.

De heer LANGENKAMP wijst erop dat de actualiteit vaak om improviseren vraagt. Hij wijst op het goede gebruik dat, wanneer de voorzitter of een gedeputeerde een mededeling doet, daarop vanuit de commissie niet wordt gereageerd.

De heer BOMHOF denkt dat dit dan misschien een soort van gewoonterecht is, want het is nergens zo opgeschreven.

De heer LANGENKAMP zegt dat het hem wel een aantal malen is overkomen dat de voorzitter vragen van hem naar aanleiding van een mededeling afkapte. Het zou hem goed doen wanneer wel kon worden gereageerd op een mededeling.

De heer WIERINGA meent dat daartoe altijd de mogelijkheid moet zijn.

De heer LOOMAN kan zich ook niet voorstellen dat is vastgelegd dat het niet kan.

De heer ENGELS zegt dat discussies wel eens zijn afgekapt als het de staten niet uitkwam dat iemand een bepaalde opmerking maakte.

De heer LOOMAN wijst erop dat een meerderheid van de staten altijd kan besluiten ergens niet over te willen praten.

Mevrouw MULDER vindt het op zich een goed idee dat belangrijke mededelingen altijd kunnen worden gedaan, maar als op allerlei mededelingen te kust en te keur gereageerd gaat worden, wordt het een zootje.

Mevrouw ROZEMA wijst erop dat het in artikel 10, Agenda, derde lid, gaat om agendering van agendapunten en niet om mededelingen. Het 24-uurscriterium geldt voor mededelingen van de kant van GS, maar de staten kunnen natuurlijk afspreken dat, wanneer het om zeer belangrijke mededelingen gaat die pas twee uur voor de vergadering bekend worden, niet te moeilijk zal worden gedaan.

Wat betreft agendering van punten door de staten zelf voor de commissievergaderingen, blijft het Presidium vasthouden aan de limiet van 24 uur om de andere fracties de gelegenheid te geven zich een beetje op het debat te kunnen voorbereiden. Belangrijke mededelingen kunnen de staten natuurlijk altijd aan het begin van een commissievergadering doen, maar dan is het geen echt agendapunt.

De heer ENGELS wijst erop dat de staten, zeker wanneer de rondvraag weer wordt ingevoerd, weer alle gelegenheid tot het doen van mededelingen hebben.

De heer LOOMAN hoort graag hoe de fracties denken over het interruptierecht van de gedeputeerden en het herinvoeren van de rondvraag.

TWEEDE TERMIJN

De heer VEENSTRA zegt dat zijn fractie met beide voorstellen akkoord gaat.

De heer WIERINGA deelt mee dat ook zijn fractie in principe met beide voorstellen instemt.

De heer LANGENKAMP zegt voor beide voorstellen te zijn.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN zegt er ook voor te zijn, maar wat haar betreft hoeft het niet allemaal apart in een verordening geregeld te worden.

De heer VAN PIJKEREN gaat met beide voorstellen akkoord.

De heer ENGELS is met beide voorstellen akkoord. D66 is ook voor handhaving van de tweede waarnemend voorzitter.

De heer BOMHOF zegt uiteraard voor beide voorstellen te zijn.

Mevrouw MULDER zegt in te stemmen met het interruptierecht voor de gedeputeerden, maar wat moeite te hebben met de rondvraag. Wat wordt daar behandeld dat van tevoren niet op de agenda kon worden gezet? Gaan de vergaderingen dan niet enorm uitlopen? Voor de gestructureerdheid van de vergadering lijkt het haar beter de rondvraag niet opnieuw in te voeren.

De heer BAAS kan met beide voorstellen instemmen. Hij wijst erop dat in het verleden altijd redelijk spaarzaam gebruik is gemaakt van de rondvraag. Het is ook niet de bedoeling dat er uitgebreide discussies ontstaan: een statenlid vraagt iets en de gedeputeerde geeft antwoord en daarmee is dat punt van de rondvraag afgehandeld. Maar het vergt wel enige discipline, want het gevaar van enig misbruik dreigt natuurlijk altijd.

De heer LOOMAN zegt dat ook de rondvraag dan van tijd tot tijd geëvalueerd moet worden.

De VOORZITTER zegt dat het Presidium de gemaakte opmerkingen zal verwerken.

(De heren Bomhof en Engels verlaten de vergadering.)

13. Notitie van 4 februari 2004 van de Statengriffie, inzake Follow-up discussie Statenagenda

De heer HOLMAN lijkt het voor de hand te liggen dat de agenda van de staten enige afstemming heeft met die van het college, want het heeft geen zin stukken te behandelen die niet goed zijn voorbereid of die geen actualiteit hebben.

Het CDA vindt het belangrijk dat alle 25 beleidsprogramma's een keer per vier jaar goed tegen het licht worden gehouden. Dan moet worden bekeken wat een programma heeft opgeleverd, of ermee doorgegaan moet worden, of de hoeveelheid geld dat voor dat programma beschikbaar is, minder kan worden, of dat dit programma juist geïntensiveerd moet worden. Er moet dynamiek komen, er moet afgerekend worden op de effecten en de staten moeten durven prioriteren. Het CDA gelooft niet dat een behandeling van de bladspiegels uit de begroting tevens een evaluatie van het beleid is.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN zegt dat ook de fractie van de OPD een aantal onderwerpen voor de statenagenda heeft aangedragen. Het college heeft 25 programma's vastgesteld en er komt nu een pilot in de Statencommissie MWG. In Utrecht stelt een werkgroep uit de staten de statenagenda samen en dat lijkt spreekster ook wel een leuke methode. Voor de statenleden zelf is het wel meer werk, maar zij zijn er dan veel meer bij betrokken.

De heer BAAS vindt het moeilijk nu al met vastomlijnde ideeën te komen, omdat het proces zich gaandeweg zal ontwikkelen. Veel van de inhoud van de notitie van de Statengriffie spreekt hem aan en het lijkt hem goed daarmee aan de slag te gaan en aan het eind van de statenperiode te bekijken of er iets concreets uit voortgekomen is.

Een statenagenda moet geen Collegeprogramma worden en het lijkt hem goed dat de fractievoorzitters een halve dag bijeenkomen om het statenwerkplan wat meer gestalte te geven.

De heer VAN PIJKEREN vraagt of iets meer gezegd kan worden over de pilot in de Statencommissie MWG.

De heer HUIZING zegt dat zijn fractie intern heel wat aandacht en energie in de statenagenda heeft gestoken, maar het bijzonder lastig te vinden die agenda goed vorm te geven.

Dat de lijn die aanvankelijk was uitgezet, niet de juiste weg bleek te zijn, komt waarschijnlijk omdat actualiteiten zich niet gemakkelijk in een bepaald schema laten duwen.

In de notitie van de Statengriffie wordt een koppeling gemaakt met de langetermijnagenda van het college. Daarnaast is er nog het experiment van de Statencommissie MWG.

De fractie van de PvdA kan zich vinden in de voorstellen van de griffier. Het verhaal van Utrecht biedt een aantal aanknopingspunten en verder is er nog voldoende ruimte voor eigen initiatieven. Als de staten eens een thema helemaal willen doorspitten, kiest spreker voor onderwijs en kennisinfrastructuur, waarin ook elementen van het POP en de sociale component een rol spelen. Voor dit werk komt al gauw een werkgroepje in beeld.

De heer HOLMAN is juist bang dat, er als iedereen maar een onderwerp roept, er geen structuur ontstaat.

De heer HUIZING zegt dat het geraamte het verhaal van de Statengriffie is. Maar om verder te komen, moet er geëxperimenteerd worden en daarvoor kan een onderwerp dat ook enige actualiteit heeft met het POP worden gebruikt.

De heer HOLMAN vraagt hoe dit dan wordt voorbereid.

De heer HUIZING zegt het antwoord op die vraag ook niet paraat te hebben. Misschien kan een groepje mensen wat voorbereiden.

De heer HOLMAN zegt dat het CDA daarom zo sterk hecht aan de koppeling aan beleidsvelden. De ambtenaren kunnen de evaluatie, waaruit blijkt of de doelen wel of niet zijn gehaald, aanreiken en een doorkijk naar de toekomst met een doelstelling en een prognose produceren. Dan kan er over iets tastbaars gediscussieerd worden.

De heer HUIZING zegt dat, wanneer het allemaal zo wordt uitgewerkt, zijn fractie zich daar waarschijnlijk wel in kan vinden.

De heer BAAS vraagt of het CDA dan het inspelen op de actualiteit niet uitsluit. Bepaalde thema's moeten misschien wel in de tijd naar voren worden gehaald en daarbij moet afgeweken worden van het schema van al die beleidsthema's.

De heer HOLMAN zegt dat het een het ander niet uitsluit. Hij zou het alleen jammer vinden wanneer het beperkt werd tot de actualiteit of tot iets wat spontaan naar voren komt.

De heer LANGENKAMP vindt de statenagenda belangrijk. Het statenwerkplan van Utrecht vindt hij een goed idee en misschien kan de inhoud daarvan samengevoegd worden met de inhoud van de notitie van mevrouw Rozema.

Als de staten hun kaderstellende en volksvertegenwoordigende rol bijvoorbeeld ten aanzien van de Cultuurnota die voor november 2004 is aangekondigd, waar willen maken dan moeten zij niet afwachten wat GS op tafel legt. PS en GS moeten daarover dan in commissieverband eerder discussiëren en daarvoor is het nodig dat PS zich door het veld laten informeren. Willen de staten dus in november wat kunnen bespreken dan moeten zij er in januari al mee bezig zijn. GroenLinks vindt het van het grootste belang dat de staten hun invloed veel eerder aanwenden door piketpaaltjes te slaan en daarna GS opdracht te geven een voorstel uit te werken. De staten weten dan vanaf het begin wat er gebeurt en zij kunnen vanaf het begin aan GS zeggen welke kant het op moet.

De heer DOHLE vindt de notitie van de Statengriffie een goed vertrekpunt, waarmee de staten nog alle kanten op kunnen: zowel die van het CDA dat de projectbegrotingen successievelijk wil langslopen als die van GroenLinks, dat kaderstellend bezig wil zijn. Ook kan het zijn dat de staten van een door GS geagendeerd onderwerp de maatschappelijke relevantie zo groot vinden, dat zij er voortijdig met de bevolking over willen praten.

De fractie van de VVD is geen groot voorstander van allerlei werkgroepjes en commissies-ad hoc en wil de voorbereiding van de besluitvorming vooral laten plaatsvinden door de commissies. Maar het lijkt hem wel praktisch een aantal punten

concreet te benoemen en daarover een vergadering te beleggen. Gaandeweg leren lijkt hem een goed uitgangspunt.

De heer LOOMAN constateert dat iedereen van mening is dat werkende weg geprobeerd moet worden tot een statenagenda te komen. Het Presidium zal de suggesties van de commissie bespreken.

De uitkomst van dit alles kan best zijn dat het Presidium het voorstel van het CDA om alle 25 beleidsprogramma's eens in de vier jaar voorbij te laten komen, overneemt, maar er moet dan wel sprake zijn van een afstemming met de cyclus van planning en control.

Op basis van de voorliggende notitie en misschien met een schuin oog kijkend naar het statenwerkplan van Utrecht, zal het Presidium met een verdere uitwerking komen.

Het Presidium heeft de GS-agenda bewust als ankerpunt genomen, omdat hij het van belang vindt dat de staten kunnen uitspreken bepaalde onderdelen daaruit eerder aan de orde te willen hebben, of vroeger in het proces de kaders te willen stellen.

Het lijkt hem het verstandigst dat het Presidium nu gewoon aan de slag gaat.

TWEEDE TERMIJN

De heer HUIZING is van mening dat de staten nu gewoon los moeten met de statenagenda. De PvdA is er nooit tegen dat de lat hoog wordt gelegd, maar als het om een zeer weerbarstige materie gaat, is het verstandiger met een minimummodel te beginnen en daarna werkende weg tot iets te komen. Eigenlijk geven de staten zichzelf een brevet van onvermogen als zij dat niet voor elkaar krijgen.

De heer VAN PIJKEREN zegt geen antwoord te hebben gekregen op zijn vraag naar de ervaringen met de pilot in MWG.

De heer LOOMAN zegt dat die ervaringen er nog niet zijn. Die statencommissie heeft zelf besloten op die manier aan de slag te gaan en het Presidium heeft gezegd dat, wanneer de ervaringen goed zijn, de andere commissies die werkwijze misschien kunnen overnemen.

14. Sluiting

De VOORZITTER dankt de commissieleden voor hun inzet.

De vergadering wordt om 18.30 uur gesloten.

Vastgesteld in de vergadering van de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie van 31 maart 2004.

, voorzitter

, griffier

GB

TOEZEGGINGEN

gedaan in de vergadering van de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie, gehouden op 25 februari 2004 in het provinciehuis te Assen.

Pagina

- 11 De heer DIJKS zegt toe dat het college een volgende keer extra uitgaven niet per brief zal aankondigen.
- 17 De heer DIJKS zegt toe dat het college voor de zomer in een rapportage zal aangeven hoever de organisatie is gevorderd met de implementatie van pro^{BIS} en wat er nog moet gebeuren.
- 27 De heer SCHAAP zegt toe zijn best te zullen doen dat de pilot-Westerveld klaar is voor de staten POP II gaan behandelen.